

Spektrum

Magazín Svazu průmyslu a dopravy ČR

Diverzifikace a nová spojení

Daně můžou rozvíjet byznys
Jak bude vypadat Evropský fond konkurenceschopnosti
České náborové centrum na Filipínách

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

1/2026

- 04** Defence Tech Innovation
- 06** Česko v mezinárodním obchodě
- 10** Daně a odpisy
- 16** Regulace PFAS látek
- 22** Digitalizace v Chart Ferox
- 26** Úpravy veřejných zakázek
- 28** Příští evropský rozpočet
- 32** Český nábor na Filipínách
- 34** Svaz průmyslu v Bruselu
- 36** Český farmaprůmysl roste
- 38** Plní AI očekávání?

16

22

Aktuální číslo zde

14

Evropa na startu. Svět už ale v cílové rovince.

Evropa si v posledních letech zvykla jet v krizovém režimu. Po covidu, energetické krizi a dopadech války na Ukrajině přichází další kolo – tentokrát konflikt v Perském zálivu.

A znovu se ukazuje, že globální problémy mají lokální dopady. Třeba na fakturách za energie, nákladech českých firem nebo v odkládání investic.

Energetika se vrací na první místo agendy. Ne jako teoretické téma, ale jako každodenní realita byznysu. A Evropa v ní zatím nevypadá jako sprinter, spíš jako běžec, který si ještě zavazuje tkaničky, zatímco ostatní už vybíhají.

Právě to je dnes možná větší problém než samotné ceny. Zatímco Spojené státy nebo Čína dokážou reagovat rychle a s jasným cílem, Evropa často hledá shodu tak dlouho, až jí mezitím uteče příležitost. Evropa jako celek často reaguje pomalu a nekoordinovaně.

Český průmysl je přitom v dobré kondici. Máme firmy, které obstojí v globální konkurenci, i technologie, na kterých lze stavět. Máme technologické know-how. Problém je jinde – v rychlosti a koordinaci. Nebo spíš v jejich nedostatku.

To ostatně zaznělo i na konferenci Defence Tech Innovation, kterou jsme uspořádali v březnu v Ostravě (závěrům se věnujeme v tomto vydání). Shoda byla překvapivě jednoduchá: Česko má kapacity, ale často se chová, jako by mělo času na rozdávání. Nemá. A neplatí to jen pro obranu, ale pro ekonomiku jako celek, od inovací po strategické investice.

Svaz průmyslu a dopravy na to upozorňuje dlouhodobě. Ať už v debatách s vládou, tak i na evropské úrovni. Tlačíme na to, aby podmínky pro podnikání dávaly smysl a aby se rozhodnutí nedělala ve chvíli, kdy už jsou dávno potřeba jinde.

Současná situace tak není jen další položkou na seznamu problémů. Je to docela dobrý budíček. Ukazuje, že nestačí mít kapacity, ale že je potřeba je taky umět využít. Včas a efektivně.

Evropa je dnes na kruhovém objezdu. Jako by pořád jezdila dokola a nemohla najít ten správný sjezd. A Česko je v tom tak trochu s ní. Rozdíl je jen v tom, že zatímco někteří se už rozjeli, my stále diskutujeme, kudy vlastně pojedeme. Přitom je to relativně jednoduché, protože výzvy nakonec zůstávají stejné.

Sečteno podtrženo: Evropa buď posílí svou ekonomickou a technologickou suverenitu, nebo bude nadále reagovat na krize, které přicházejí zvenčí, jezdit dokola či zavazovat tkaničky, zatímco třeba Čína mezitím zvládne postavit další okruh nebo už poběží druhé kolo.

Příležitosti jsou. Otázkou je, kdo je využije jako první. A jestli u toho Evropa konečně poběží, nebo se zase zdrží na startu.

Jan Rafaj
prezident Svazu průmyslu

Defence Tech Innovation: Česko má kapacity, potřebuje ale koordinaci a rychlost

Česko má know-how, firmy i výzkum schopný držet krok s rychle se měnícím světem obranných technologií. Jak ale ukázala konference Defence Tech Innovation 2026, klíčovou výzvou už není nedostatek kapacit, ale schopnost je propojit, zrychlit rozhodování a vytvořit srozumitelný systém podpory. Bez jasné koordinace, politického impulsu a efektivního zapojení do evropských a aliančních programů totiž hrozí, že dostupné příležitosti zůstanou nevyužité.

První ročník konference Defence Tech Innovation, kterou Svaz průmyslu a dopravy ČR uspořádal společně s VŠB–Technickou univerzitou Ostrava, shromáždil 24. března v Ostravě zástupce průmyslu, armády, výzkumných institucí, státní správy a investorské komunity. Pět panelových diskuzí, tři keynote vystoupení a intenzivní debata ukázaly jedno jasně: Česko nemá deficit schopností. Má deficit koordinace a politického signálu.

„Bez silné průmyslové a výzkumné základny nemůže být silná ani bezpečnostní politika. Obrana dnes začíná v ekonomice,“ uvedla Milena Jabůrková, viceprezidentka Svazu průmyslu a dopravy ČR, která konferencí provázela.

Nové paradigma: rychlost místo pětiletých plánů

Konference se konala v době, kdy Evropa bezprecedentně navyšuje investice do obrany. Evropský obranný fond směřuje k rozpočtu 10 miliard eur ročně, nový program AGILE nabízí 100 milionů eur pro malé a střední firmy se čtyřměsíčním procesem a NATO programy jako DIANA zaznamenávají rostoucí zájem českých firem. Otázka, která konferencí rezonovala, nebyla, zda peníze existují, ale zda se český průmysl dokáže zorganizovat dostatečně rychle, aby je využil.

Válka na Ukrajině zásadně změnila model obranných inovací. Inovační cyklus se zkrátil z let na měsíce, asymetrie nákladů mění ekonomiku války. Bohuslav Příkryl z Czechoslovak Group konstatoval, že průmysl již nemůže čekat na zadání od armády, ale musí predikovat a investovat dopředu. Martin Švík z IBM na příkladu cvičení NATO HEIMDALL v Norsku ukázal, že integrace dvaceti sensorových systémů v reálném čase je možná – pokud existuje jednotná datová platforma.

Bariéry: zákony, koordinace, kuchařka

Panelisté pojmenovali konkrétní překážky. Současný systém naráží na své limity, a v oblasti obrany je to vidět obzvláště ostře. V praxi dnes pravidla veřejného zadávání blokuje využití nástrojů, které by jinak umožnily rychle vyvíjet a zavádět nové technologie. Výsledkem je paradox: existují řešení i firmy, které je umí dodat, ale systém je nedokáže efektivně „propustit“.

Zkušenosti z praxe ukazují, že firmy se dokážou roky pohybovat v procesu bez jasného výsledku. Ne proto, že by chyběla technologie, ale protože chybí jednoznačný vlastník rozhodnutí a odpovědnost za posun vpřed. Místo akcelerace tak přichází zdržení, nejistota a ztráta příležitostí.

Do toho se přidává strukturální problém ve fungování výzkumu a vývoje, který není dostatečně napojený na reálné potřeby obrany. V kontextu evropských programů, které počítají s úzkým propojením vývoje a obranných kapacit, pak tento nesoulad komplikuje nejen přístup k financování, ale i schopnost zapojit se do klíčových projektů.

Příležitosti a silné stránky

Česko má čím argumentovat. V Ostravě stojí první český kvantový počítač, VŠB-TUO koordinuje celoevropské konsorcium LUMI-Q, v Praze funguje Quantum Innovation Centre propojující ČVUT, Univerzitu obrany, Akademii věd a IBM. České firmy dodávají technologie do NATO i na Ukrajinu. Leoš Mauer z CzechInvest Defence Hub uvedl, že počet českých firem v NATO DIANA roste, v roce 2024 se hlásilo 55 firem, v roce 2025 to bylo již 66, do konce roku je cílem dosáhnout 100 firem. Rektor Igor Ivan ukázal, že VŠB-TUO dokáže reagovat v řádu měsíců – projekt autonomního řízení s Tatra Trucks vznikne za šest měsíců.

Svaz průmyslu a dopravy ČR bude na základě závěrů konference jednat s vládou o konkrétních krocích, od legislativních změn přes koordinační struktury až po praktickou podporu firem při vstupu do evropských programů.

Co brzdí obranné inovace?

Konference Defence Tech Innovation definovala 3 požadavky

1 Vznik koordinátora obranného ekosystému, který propojí armádu, ministerstva, výzkum a firmy. Tuto roli Ministerstvo obrany ve spolupráci s Agenturou CzechInvest zadalo iniciativě DefenceHub, tak uvidíme, jak se jí bude dařit tyto ambice plnit.

2 Rozvoj směrem k české DARPA – obranné výzkumné agentuře, která by zadávala a financovala rizikové výzkumné projekty. Národní centrum kompetence obranného výzkumu, připravované Ministerstvem obrany ve spolupráci s TAČR, je první krok tímto směrem.

3 Jedno místo, kde firmy najdou všechny informace – programy, postupy, registrace, kontakty. Dnes jsou firmy posílány mezi ministerstva bez jasného návodu. Chybí kuchařka, která by zejména malým a středním firmám řekla: Chceš do obranných programů EU nebo NATO? Tady začni, tady se registruj, tady najdeš partnera.

„Každá koruna investovaná do obranných technologií má sekundární efekt v civilní ekonomice – v inovacích, exportu i pracovních místech. Aktivní účast v evropských a aliančních programech není otázkou prestiže, ale otázkou přežití v konkurenci, která je stále tvrdší.“

Jan Rafaj, prezident Svazu průmyslu a dopravy ČR

Více foto

Diverzifikace, dohody a přístup k surovinám: klíč k odolnosti českého průmyslu

Diverzifikace exportních trhů, dodavatelů i přístupu ke klíčovým surovinám se v posledních letech stává zásadní podmínkou přežití českého průmyslu. Nové obchodní dohody EU s partnery, jako jsou Indie či Mercosur, otevírají firmám prostor, jak snížit závislost na omezeném počtu trhů.

Uplynulé roky přinesly sérii krizí, které důkladně prověřily odolnost průmyslu. Výpadky dodávek surovin, prudký růst cen energií v souvislosti s válkou na Ukrajině i napětí na Blízkém východě, stejně jako proměnlivá celní politika Spojených států či nové regulace EU, ukázaly slabiny dodavatelských řetězců. Český průmysl patří k nejotevřenějším v Evropě, což je jeho výhoda, ale zároveň i riziko – závislost na několika málo trzích nebo dodavateli si dnes firmy nemohou dovolit.

Diverzifikace jako odpověď

Více než 80 % českého exportu směřuje do zemí EU.

Významnými partnery mimo EU jsou Spojené státy, jejichž podíl na přímém exportu je sice relativně malý, ale jejich vliv se promítá i nepřímo skrze německý průmysl. Právě Německo, které balancuje na hraně recese, představuje pro českou ekonomiku klíčový, ale zároveň rizikový faktor. Nestabilita těchto ekonomik ukazuje, jak důležité je rozšiřovat exportní aktivity i mimo evropský prostor.

Strategickým cílem je proto posílit diverzifikaci exportu směrem do třetích zemí. Do roku 2030 by měl podíl exportu mimo EU dosáhnout přibližně 15 %, což by významně přispělo ke stabilitě české ekonomiky a jejímu dlouhodobému růstu.

Obchodní dohody otevírají nové trhy

Evropská unie tento trend aktivně podporuje prostřednictvím obchodních dohod. V posledních letech uzavřela řadu smluv, které odstraňují celní i netarifní bariéry, zjednodušují přístup na zahraniční trhy a poskytují ochranu investic. Aktuální jsou zejména **dohody s Indií a jihoamerickým blokem Mercosur, ale i dříve uzavřené smlouvy s Vietnamem, Jižní Koreou, Chile, Austrálií nebo zeměmi západního Balkánu.**

Tyto dohody přinášejí konkrétní příležitosti. Například dohoda s Mercosurem otevírá evropským a českým firmám nové trhy s miliony spotřebitelů a snižuje bariéry zejména v odvětvích, jako je automobilový, farmaceutický či chemický průmysl. Zároveň však vyvolává oprávněné obavy – například z dopadů na evropské zemědělství a rozdílných environmentálních a hygienických standardů. Tyto výzvy je nutné řešit v rámci vyjednávacích podmínek i kontrolních mechanismů, neměly by však zastínit celkový přínos dohody.

Pro české firmy přinese dohoda řadu výhod hned na začátku. Dle předběžných odhadů Ministerstva průmyslu a obchodu přínos při vývozu zboží bude zhruba 2,19 miliardy korun ročně, u služeb díky snížení netarifní zátěže dojde k roční úspoře okolo 3,35 miliard korun.

Podobně významná je i dohoda s Indií, jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik světa. Snížení cel, odstranění netarifních překážek a lepší přístup na trh mohou evropským exportérům přinést významné úspory a otevřít prostor pro další růst obchodní výměny. Z českého pohledu je důležitý nejen exportní potenciál, ale i možnost získat kvalifikovanou pracovní sílu v oborech, kde je v Evropě nedostatek odborníků. Pro evropské exportéry by tak celní úlevy a lepší vstupní podmínky na trh mohly znamenat úspory až 4 miliardy eur ročně. Z českého pohledu jsou výhodné především právě ona nižší cla či netarifní překážky, a především potenciál dalšího růstu obchodu.

Významným tématem bude v blízké budoucnosti i přístup ke kritickým surovinám

Český průmysl patří mezi významné pilíře české ekonomiky. Na české hrubé přidané hodnotě se dlouhodobě podílí zhruba z jedné čtvrtiny až z jedné třetiny. Právě pro průmysl, ale nejen pro něj, jsou důležité takzvané kritické suroviny, které jsou pilířem současné západní civilizace.

Valná většina těchto kritických surovin pochází ze států, které jsou politicky nestabilní nebo Evropě politicky nepříteli nakloněné. Navíc v Evropě ani nebyla dlouhodobě podporována těžba těchto surovin.

Změnu přináší **Akt o kritických materiálech**, který byl schválen v roce 2024. Jeho cílem do roku 2030 je **navýšit těžbu v EU alespoň na 10 %, zpracování na 40 %, více surovin získávat z recyklace a omezit monopol importu z některých zemí** maximálně na 65 % dovozu z jedné země. V České republice se dlouhodobě hovoří zejména o potenciální těžbě lithia.

Role Svazu průmyslu a státu

Svaz průmyslu a dopravy v této oblasti funguje jako spolehlivý hlas firem a odborný partner státu. Analyzuje slabiny českého exportu, prosazuje větší diverzifikaci a své podněty v dialogu s vládou i evropskými institucemi. Aktivně se podílí na tvorbě strategií, organizuje podnikatelské mise do nových teritorií a upozorňuje na bariéry, které brání firmám využít potenciál nových obchodních dohod.

Ve spolupráci se Svazem průmyslu následně česká vláda nastavuje konkrétní podmínky pro export – přes Exportní strategii 2023–2033, síť zahraničních kanceláří CzechTrade a nástroje financování a pojišťování exportu pomáhá firmám hledat nové trhy mimo EU a snižovat rizika spojená s expanzí. Klíčová je přitom koordinace všech proexportních institucí a to, aby podpora diverzifikace exportu byla jednou z hlavních priorit vlády.

Lukáš Martin, ředitel Sekce mezinárodních vztahů

Vodní elektrárna Itaipu na hranici Brazílie a Paraguaye je třetí nejvýkonnější na světě. Jihoamerické země disponují přírodními silami, ze kterých mohou čerpat ještě hodně energie a ocenit zahraniční spolupráci při jejich zkrocení.

Evropa hledá rovnováhu mezi otevřeností a protekcionismem

Evropská obchodní politika vstupuje do nové fáze. Vedle tradičního důrazu na otevírání trhů se stále silněji prosazuje agenda ekonomické bezpečnosti, ochrany trhu a reakce na geopolitické napětí. Kombinace amerických cel, rostoucího globálního protekcionismu a eskalace konfliktů, včetně situace na Blízkém východě, vytváří pro evropské firmy prostředí zvýšené nejistoty.

Významným faktorem zůstává vývoj ve Spojených státech, které i nadále využívají obchodní politiku jako strategický nástroj. Cla uvalená v rámci nástrojů jako Section 232 či nově rozšiřovaná opatření v oblasti průmyslových komodit dopadají nepřímo i na evropské firmy, včetně českých exportérů zapojených do globálních hodnotových řetězců. Nejistota ohledně dalšího vývoje americké politiky navíc komplikuje dlouhodobé investiční plánování.

Současně roste tlak na zajištění přístupu ke strategickým surovinám a energiím. Nestabilita v regionech, jako je Blízký východ, ukazuje zranitelnost globálních dodavatelských řetězců a posiluje důraz na jejich větší odolnost. Evropská unie na tento vývoj reaguje kombinací podpory nových obchodních partnerství a posilováním vlastních ochranných nástrojů.

Posilování ochranných nástrojů

Vedle rozšiřování obchodních vztahů EU výrazně roste význam antidumpingových a antisubvenčních opatření, přibývají nové mechanismy zaměřené na zahraniční subvence či ekonomický nátlak a diskutuje se větší zapojení kritérií ekonomické bezpečnosti do veřejných zakázek.

Tento vývoj odráží snahu EU reagovat na neférovou konkurenci a chránit strategická odvětví. Zároveň však vyvolává otázky, jak zajistit, aby tato opatření nevedla k omezení otevřenosti evropské ekonomiky.

Pro českou ekonomiku, jejíž export dosahuje přibližně 70–75 % HDP a z více než 80 % směřuje do EU, představuje tento vývoj zásadní výzvu. **Jak ukazuje analýza Svazu průmyslu a dopravy ČR**, vysoká koncentrace exportu na omezený počet trhů zvyšuje zranitelnost vůči externím šokům.

Srovnání českého exportu + doporučení

Těžební pole v Patagonii. Argentina má druhé největší nekonvenční zásoby plynu a čtvrté největší nekonvenční zásoby ropy.

Současné změny v obchodní politice tak posilují potřebu většího zapojení českých firem do globálních trhů mimo EU a lepšího využívání existujících obchodních dohod. Zároveň roste význam schopnosti reagovat na regulatorní změny a nové požadavky spojené s ekonomickou bezpečností.

Vyvážení otevřenosti a bezpečnosti

Evropská unie dnes hledá rovnováhu mezi otevřeností a ochranou. Pro český průmysl je klíčové, aby se za konceptem ekonomické bezpečnosti neskrýval protekcionismus, ale aby EU nadále aktivně otvírala nové trhy a podporovala export.

Role Svazu průmyslu a dopravy ČR v tomto procesu spočívá v prosazování vyváženého přístupu, a to kombinace aktivní obchodní politiky, uzavírání nových dohod a zároveň ochrany férových podmínek na trhu. Právě tato rovnováha bude v následujících letech rozhodující pro udržení konkurenceschopnosti české ekonomiky.

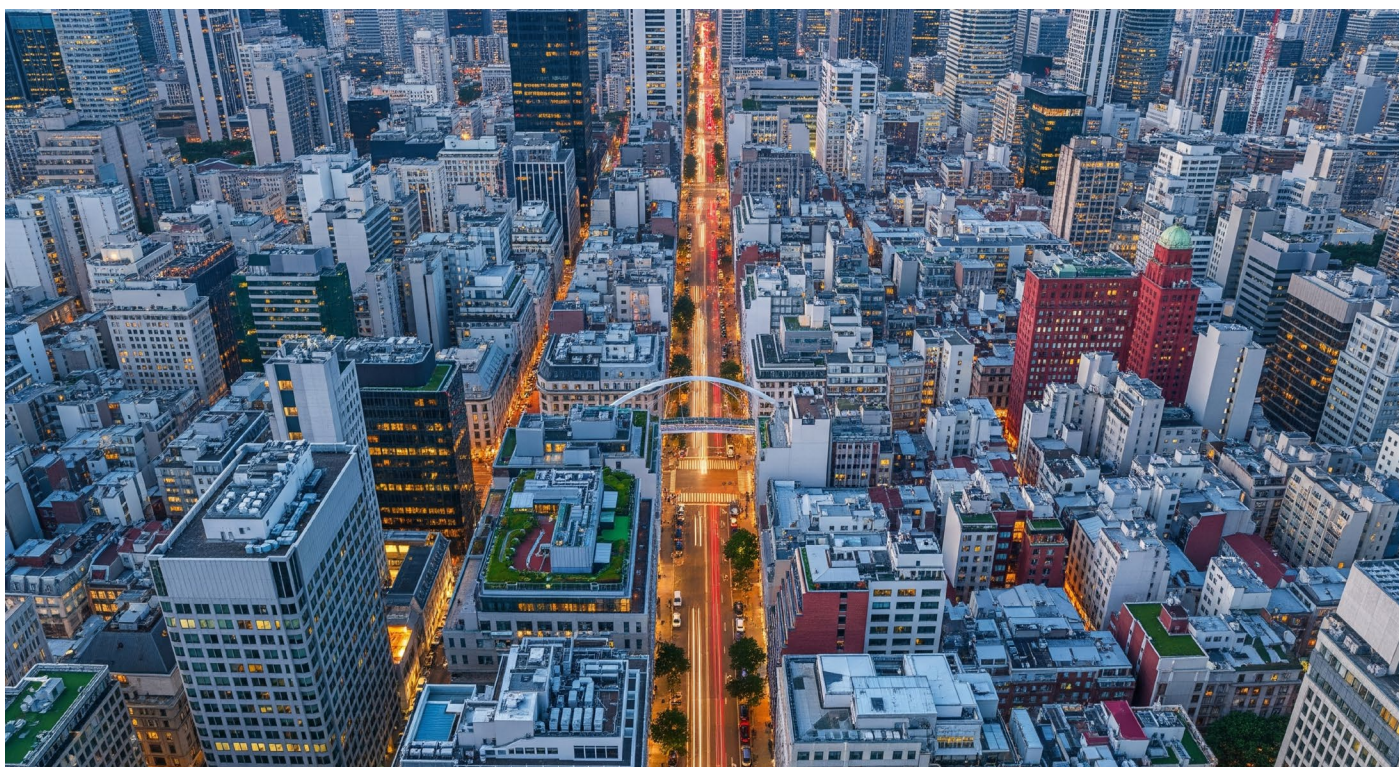
Mikuláš Nozar, zástupce ředitele Sekce mezinárodních vztahů

Průzkum: Dopady íránské krize zbrzdí investice firem

Mezi nejčastější dopady konfliktu v Perském zálivu firmy řadí růst cen energií (67 %) a vstupů a surovin (63 %), dále pak dopravy a logistiky (53 %). Třetina firem zároveň hlásila narušení dodavatelských řetězců. Na situaci společnosti reagují především přenášením vyšších nákladů do cen (80 %) a zaváděním úsporných opatření (71 %). V dalších odhadech český byznys zůstává opatrný, vývoj a celkové dopady budou záležet na délce a dynamice konfliktu.

Největší nejistota se týká investic, negativní vliv na ně očekává 40 % firem, zatímco čtvrtina předpokládá pouze marginální vliv. Část firem už zvažuje odložení investic.

Z průzkumu Svazu průmyslu dále vyplynulo, že firmy jako pomoc od státu preferují opatření ke snížení cen pohonných hmot, a to zejména skrze snížení spotřební daně (57 %) nebo DPH (31 %). Více než třetina respondentů očekává cílenou pomoc energeticky náročným firmám a 23 % podporuje administrativní opatření proti navyšování cen.

Jihoamerický region se stal cílem letošní první podnikatelské mise Svazu průmyslu. Delegation jednala s místními politiky i firmami a navštívila několik akademických institucí. Na snímku Buenos Aires.

Jak mohou daně pomoci byznysu: Správné nastavení pohání ekonomický růst

Daňový systém může být strategický nástroj pro investice do infrastruktury či prostředek pro inovace. Dobře nastavené daňové úlevy mohou stimulovat výzkum a lákat klíčové investory: Stát může vytvářet skrze chytré zdanění konkurenceschopnější trh.

Ve veřejné diskusi se pravidelně objevují apely na zvyšování daní, které je často považováno za jediné řešení rozpočtových deficitů. Praxe však ve skutečnosti ukazuje, že přesný opak je pravdou: Nižší daně zpravidla motivují k vyššímu reálnému výběru prostředků. Snížení některých daní má přímý dopad na motivaci lidí k aktivitě, investicím či k podnikání. Jako typický příklad se nepřekvapivě nabízí daň z příjmů právnických osob.

Česká republika má sazbu této daně ve výši 21 %. Jedná se de facto o průměr OECD a sazba se tedy na první pohled nezdá příliš vysoká. Důležité je však srovnání zejména s našimi přímými konkurenty v regionu, jako jsou Polsko, Maďarsko či Pobaltí. Sazba v ČR vychází povětšinou hůře a v souvislosti s obecně vysokým zdaněním práce a jinými neduhy nepatříme mezi příliš atraktivní země z pohledu ochoty založit či udržovat zde byznys (např. Estonsko má dokonce sazbu korporátní daně 0 %, pokud jsou zde zisky reinvestovány).

Případné snížení korporátní daně zpět na 19 % může – ve spojení s nápravou jiných faktorů jako například zrychlením povolovacích procesů – výrazněji vylepšit konkurenční pozici ČR v regionu. Ačkoliv se negativní rozpočtový dopad nižší korporátní daně odhaduje na cca 23 mld. korun ročně, efekty v podobě příznivějšího prostředí pro investice a vyšší ochoty alespoň udržet či rozšířit některé významné projekty by v dlouhodobém horizontu mohly pomoci kompenzovat tento výpadek a posunout ČR o stupeň výš při rozhodování o umístění investičních záměrů.

Daňové odpočty jako cílená podpora prioritních projektů

Nižší daň z příjmů právnických osob představuje pozitivní, avšak plošnou formu podpory. Efekt na konkurenceschopnost může být mnohem vyšší, pokud se pomoc firem doplní o cílenou a dostupnou daňovou podporu vybraných prioritních projektů.

Jedním z klíčových nástrojů jsou v tomto případě **daňové odpočty na výzkum a vývoj**. O jejich dlouhodobém přínosu svědčí například i to, že jsou zavedeny ve 34 z 38 zemí OECD a obecně se zvyšuje jejich uplatnitelnost – kolem roku 2000 byly zavedeny pouze v 19 zemích.

Po řadu let jsou ukotveny i v tuzemské legislativě. Dle nových pravidel může poplatník odečíst navíc až 150 % uznatelných nákladů souvisejících s výzkumnou aktivitou od základu daně do 50 mil. Kč, při vyšším základu pak odečítá 100 %. **Praxe uplatňování odpočtů má však své limity**, firmy nechtějí tuto podporu širěji využívat z důvodu často **náročných a obsáhlých kontrol, evidenční zátěže** či nejistoty. Od roku 2015 klesl počet firem využívajících odpočty o 45 %. V moderní době technologické transformace je nutné tento trend otočit. Svaz dále jedná se státní správou, aby využití odpočtů bylo pro firmy přívětivější.

Dalším nástrojem cílené podpory by bylo z pohledu Svazu průmyslu také zavedení **nových daňových odpočtů na robotizaci a digitální transformaci podniků**. Česká republika v této disciplíně dlouhodobě zaostává za průměrem EU a výrazné limity jsou patrné například i v zavádění umělé inteligence. Nízký stupeň technologické transformace ve srovnání s jinými průmyslovými zeměmi představuje pro českou exportně založenou ekonomiku riziko ztráty konkurenceschopnosti.

Pomocí vhodně nastavených odpočtů podporujících tuto aktivitu by tuzemské firmy mohly proces robotizace a digitalizace urychlit. Inspirací může být například praxe z Polska či z Itálie, kde jsou zavedeny daňové úlevy na nákup zařízení, software, ale také cloudové služby (bližší informace viz box).

Zrychlené odpisy majetku = modernizace firem a ekonomiky

Výše zmíněné snížení korporátní daně či cílené odpočty ale nemusí znamenat konečný výčet prorůstových opatření. Velmi efektivním klíčem k akceleraci rozvoje podniků jsou zrychlené odpisy majetku. Jejich výhoda spočívá v dočasně snížené daňové povinnosti (vlivem opticky vyšších nákladů na opotřebení majetku) a zkrácení návratnosti investic či inovací. **Firmy jsou tak motivovány zavést či urychlit investice, čímž udržují svojí technologickou pozici** a celkově se zvyšuje i ekonomická aktivita.

Zrychlené odpisy jsou navíc v dlouhodobém horizontu rozpočtově neutrální, neboť se mění pouze tempo, nikoliv odepisovaná částka. Možnost jejich uplatnění je již v omezené míře zakotvena v tuzemských daňových pravidlech, návrh programového prohlášení vlády však slibuje výraznější zatraktivnění. Vláda se zavázala zavést rychlejší a efektivnější daňové odpisy investic, mimo jiné specificky i do startupů.

Daně mohou pomáhat i ke zdraví

Zní to provokativně, ale je to tak. Svaz průmyslu se spolu s dalšími partnery z řad podnikatelských asociací zasazuje o nový náhled na zdravotní preventivní programy firem vůči svým zaměstnancům.

Na uvedené dobrovolné preventivní programy by dle názoru Svazu mělo být nahlíženo nikoliv jako na benefit zaměstnance, ale jako na snahu zaměstnavatele zvyšovat produktivitu práce zaměstnanců formou například preventivních prohlídek, očkování či jiné zdravotní péče. Prostředky podniků na programy by tedy měly patřit mezi **uznatelné náklady zaměstnavatele na zlepšování pracovních podmínek**, přičemž na straně zaměstnance by se nejednalo o příjem.

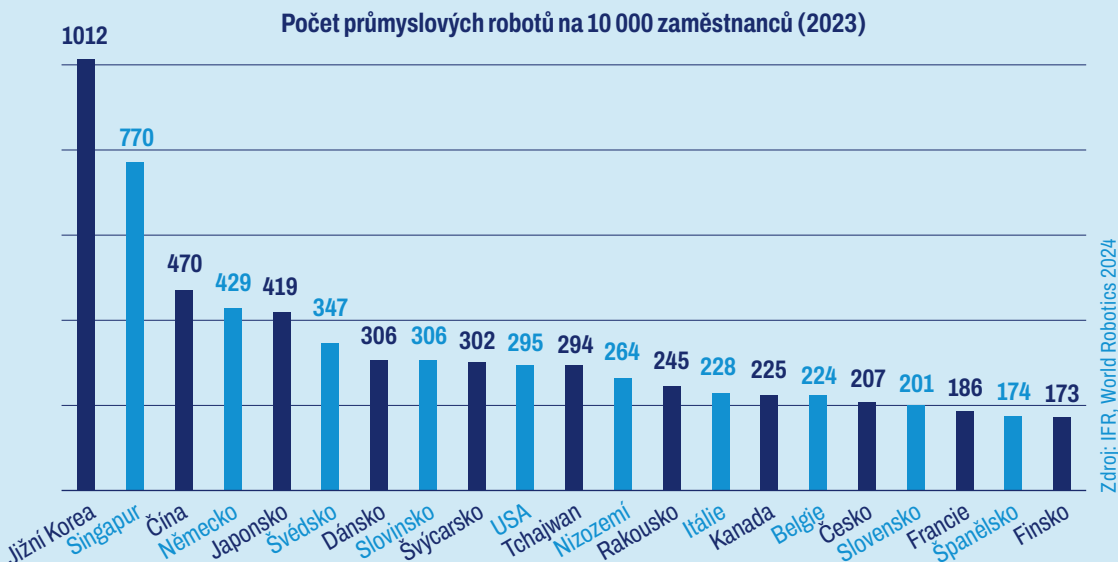
Právě systematická podpora zdraví zaměstnanců má totiž prokazatelně pozitivní dopady v podobě snížení nemocnosti a celkového zachování zdravotního stavu a pracovní schopnosti. Dané skutečnosti se následně promítají do vyšší výkonnosti pracovních kolektivů a do posílení konkurenceschopnosti zaměstnavatele. A v dalších letech, kdy se očekává čím dál silnější poptávka po kvalifikovaných pracovnících a obecné zvyšování průměrného věku zaměstnanců, bude tato péče čím dál důležitější – s konkrétními pozitivními dopady i na veřejný zdravotní systém.

Daňové zvýhodnění robotizace a digitalizace

Česko dlouhodobě zaostává v míře automatizace a robotizace za průměrem EU. Nízký stupeň robotizace a digitalizace ve srovnání s jinými průmyslovými zeměmi představuje pro českou exportně založenou ekonomiku ve střednědobém horizontu riziko ztráty konkurenceschopnosti.

Podle Mezinárodní federace pro robotizaci IFR mělo v roce 2023 Česko 207 robotů na 10 000 zaměstnanců ve zpracovatelském průmyslu, hustota robotů tak zůstává pod průměrem EU a v porovnání s Německem je zhruba dvakrát nižší.

Podle Českého statistického úřadu se průmyslové roboty nejvíce využívají v automobilovém průmyslu, kde je hustota robotů šestkrát vyšší než ve zbytku zpracovatelského průmyslu. Statistiky rovněž potvrzují, že nejvíce roboty využívají velké podniky nad 250 zaměstnanců, zatímco malé podniky jsou výrazně pod evropským průměrem.

Český průmysl má silnou robotizaci ve výrobě, ale zaostává v logistické automatizaci, což je v současnosti nejrychleji rostoucí segment robotizace, transformující fungování celých dodavatelských řetězců. **Do budoucna je tedy záhodno rozšířit využívání robotů i mimo automobilový průmysl, mezi malé a středně velké podniky a posunout se od robotizace výroby k automatizaci celé továrny.**

Jak podpořit robotizaci a digitalizaci skrze daně

Některé země se rozhodly podpořit proces robotizace prostřednictvím cílených daňových nástrojů. Například Polsko zavedlo pro období 2022–26 „robotizační daňovou úlevu“, která umožňuje podnikům odečíst od základu daně 150 % uznatelných nákladů vynaložených na robotizaci – tedy nad rámec jejich standardního zaúčtování jako nákladu. Daňovou úlevu lze použít nejen na nákup nových průmyslových robotů a příslušenství (např. zařízení pro vzdálené řízení robotů, senzory, přepínače, bezpečnostní zámky), ale i na nemotný majetek jako software, licence a systémy řízení výroby a profesní školení obsluhy robotů a leasing. **Podle zkušeností polských firem odpočty zafungovaly jako účinná pobídka k investicím do nového zařízení a nového digitálního řešení.** Polské ministerstvo financí zatím nemá k dispozici konečné vyhodnocení tohoto opatření, nicméně uvažuje o jeho prodloužení i za rok 2026. Jiným příkladem je Itálie, kde k podpoře robotizace využili daňový kredit, tedy možnost odečíst si část investice z daní. Výše kreditu se v průběhu platnosti opatření 2020–25 postupně snižovala z 20 % na 5 %. Způsobilé investice byly definovány v katalogu a zahrnovaly hmotný i nemotný majetek (včetně propojení se závodními IT systémy) jako v případě Polska. U větších investic nad 300 000 eur byl vyžadován posudek způsobilosti ze strany inženýra nebo akreditovaného orgánu.

Podpora robotizace a digitalizace prostřednictvím daňového zvýhodnění rozhodně stojí za zvážení i v případě Česka. Konkrétní nastavení daňového zvýhodnění není jednoduché, musí brát v úvahu i administrativní jednoduchost a náklady pro státní rozpočet. Dosavadní zkušenosti jiných zemí však potvrzují, že vhodně nastavená daňová podpora skrze odpisy, daňové odpočty či kredity působí jako účinná pobídka pro rozhodování firem o investicích, s pozitivními dopady na hospodářský růst.

Dovoz oceli do EU: Nová pravidla reagují na globální nadkapacitu

Předsednictví Rady EU a Evropský parlament dosáhli předběžné dohody o návrhu Evropské komise zaměřeném na řešení dopadů globální nadkapacity na ocelářský průmysl EU.

Nařízení zavádí revidovaný systém celních kvót (TRQ) upravující dovoz oceli do EU. Nový rámec snižuje celkový objem dovozních kvót o přibližně 47 % oproti ochranným opatřením z roku 2024 (umožňujícím dovoz 18,3 milionu tun oceli ročně bez cla) a zvyšuje clo nad rámec kvót na 50 %.

Tato opatření jsou v souladu s americkými cly na ocel a mají za cíl chránit evropské výrobce před zahraniční konkurencí. Systém má vstoupit v platnost do konce června a nahradí stávající ochranná opatření, jejichž platnost by podle pravidel WTO skončila. Zákodáři se rovněž dohodli na deklaraci zdůrazňující pokračující snahu o diverzifikaci dovozu oceli, včetně postupného ukončení dovozu ruských ocelářských produktů.

Systém TRQ přidělí třetím zemím určité kvóty pro vývoz oceli. V prvním roce uplatňování bude možné nevyužité kvóty převádět z jednoho čtvrtletí do druhého pro všechny produktové kategorie, což poskytne hospodářským subjektům větší flexibilitu a podpoří dodavatelské řetězce. Od druhého roku Komise posoudí, zda má být čtvrtletní převod zcela zrušen, nebo zachován pro vybrané kategorie výrobků, a to na základě kritérií, jako je míra dovozního tlaku, dostupnost dodávek pro navazující odvětví a míra využití kvót.

Mechanismus rozsahu a přezkumu

V této fázi se TRQ budou vztahovat pouze na většinu základních ocelářských produktů. Aby se však zabránilo obcházení opatření (např. přesunem výroby do navazujících výrobků), může Komise rozsah opatření přehodnotit.

Do konce roku 2026 Komise rozhodne, zda rozšířit působnost na širší spektrum výrobků, včetně trubek, potrubí a některých druhů drátů a výkovků. Do června 2027 Komise rozhodne, zda zahrnout i další produkty vyrobené z oceli nebo obsahující významné množství oceli, s ohledem na vývoj trhu a rizika obcházení opatření. Následně bude rozsah přezkoumáván každé 2 roky s ohledem na konkurenceschopnost EU a aspekty bezpečnostní a obranné politiky.

Princip „melt and pour“ zabrání obcházení

Pokud jde o geografický původ oceli, tzv. princip „melt and pour“ určuje zemi, kde byla ocel původně roztavena a odlita, s cílem zabránit obcházení opatření a zvýšit transparentnost dodavatelských řetězců. Podle dosaženého kompromisu bude země „melt and pour“ jedním z faktorů při přidělování kvót třetím zemím.

Do dvou let Komise posoudí, zda by tato země měla být hlavním základem pro přidělování kvót podle jednotlivých zemí, a případně předloží nový legislativní návrh. Komise rovněž určí, jaké důkazy budou muset dovozci předkládat, přičemž další upřesnění se očekává do 31. srpna.

Předběžná dohoda bude předložena zástupcům členských států v Radě EU a Evropskému parlamentu ke formálnímu schválení. Po schválení oběma institucemi začne nařízení platit od 1. července 2026.

Bráníme půdu, ale neumíme ji využít. Česko potřebuje chytrou správu pozemků

Česko má problém, který se tváří jako řešení. Plošné zpřísnění ochrany zemědělské půdy, odtržené od hospodářské reality i praxe územního plánování, blokuje smysluplný rozvoj. Kvalitní půdu a strukturu krajiny ve skutečnosti nechrání.

Při debatách o výstavbě v Česku převládá mylný názor, že pro novou zástavbu už není místo a pokud ano, pak jen na úkor potravinové soběstačnosti. Data Eurostatu přitom ukazují pravý opak. V zemi, kde budovy zabírají jen 1,7 % rozlohy a celkově zastavěné území činí 4,7 %, neobstojí narativ o „vybetonované republice“, zvláště když například Německo je na 7,8 % a Nizozemsko na 13 %.

Naše tempo rozvoje území je žalostné. Mezi lety 2009 a 2022 rostlo zastavěné prostředí v Rakousku, Belgii a Nizozemsku o 20 %, zatímco u nás jen o 7 %. Pokud bychom se v rozvoji ekonomiky, a tedy i současné nezbytné zastavěnosti chtěli vyrovnat Německu, mohli bychom zdvojnásobit plochu pro bydlení, průmysl i další občanskou vybavenost. Problém Česka není kvantita záborů, ale kvalita rozhodování a nepředvídatelnost.

Kdo skutečně zabírá zemědělskou půdu?

Veřejná debata o ochraně půdy se omezuje na údajný konflikt mezi „sklady“ a ornou půdou. To je až absurdní zkreslení reality. Celková výměra zemědělského půdního fondu v Česku je přibližně 4,2 milionu hektarů. Moderní průmyslové zóny, které developeři za poslední dekády vybudovali, zabírají zhruba 3 000 hektarů, a to ještě z nemalé části na brownfieldech. Bavíme se tedy o záboru menším než jedno promile zemědělské půdy. Česko je v top pěti zemích EU s největším podílem zemědělských ploch na rozloze státu.

Daleko větším jedlíkem orné půdy je rezidenční výstavba nebo plošné zalesňování. A skutečným problémem její kvality je spíše nešetrné zemědělství na obřích monokulturních lánech.

Sebevražda české konkurenceschopnosti

Místo abychom se zaměřili na skutečné problémy, podařilo se minulé vládě zlikvidovat návratnost veřejných investic do infrastruktury přijetím nejpřísnějšího zákona na ochranu půdního fondu v Evropě.

Plošně zakázat realizaci projektů u dálničních sjezdů a dopravních uzlů nebo ji komplikovat vysokými poplatky spojenými s vyjmutím pozemků ze zemědělského půdního fondu, opravdu není rozumná strategie. Investice do páteřní infrastruktury mají smysl, jen pokud se kolem nich cíleně rozvíjí celé území.

Jestliže ceny takových pozemků naopak přesahují ceny průmyslových pozemků v Německu, jakou zprávu to vysílá investorům? Že je v Česku nechceme? Že se jim investice jen tak nevrátí? Stát tak sám sobě podkopává příležitosti pro růst ekonomiky a brání vzniku pracovních příležitostí i daňových příjmů, které nutně potřebuje pro udržení životní úrovně obyvatel.

Potenciál je i jinde než jen v brownfieldech

Není sporu, že pro průmyslové využití bychom měli v první řadě využívat plochy, které podobnému účelu už sloužily, tedy brownfieldey. I zde ale narážíme na realitu a tvrdá data. V národní databázi je sice evidováno zhruba 15 000 hektarů brownfieldů, ale jejich reálný a okamžitě využitelný potenciál pro výstavbu nemovitostí pro bydlení i moderní průmysl a logistiku je jen zlomkový, pokrývá sotva 2 % celkového zastavěného území. Často jde o lokality s nedořešenou infrastrukturou, výraznými ekologickými zátěžemi či majetkoprávními překážkami.

Vhodným strategickým nástrojem k aktivní správě pozemků je koncept zvaný Land Use. **Politika Land Use představuje datově řízený rámec pro správu a uvolňování ploch**, který katalogizuje rozvojové lokality (brownfieldey i greenfieldey) podle kritérií dopravní obslužnosti, kvality půdy, hydrogeologických podmínek, kapacit sítí i socio-ekonomického dopadu. Jeho součástí je i dynamické oceňování, kdy se poplatky za vynětí a regulační požadavky odvíjejí od skutečné hodnoty lokality pro stát a krajinu, nikoli plošně.

Poplatky spojené s nakládáním s pozemky a půdním fondem nemají mít charakter trestu, ale motivace. Sazba by měla pozitivně reflektovat kvalitu umístění (napojení na dálnici/železnici, brownfield, hotové sítě) a environmentální standardy projektu (retenční systémy, biodiverzita, certifikace). Ceny by měly naopak růst v odlehlých, dopravně neefektivních polohách.

Politika Land Use propojuje územní plánování s povolováním, kdy předběžné souhlasy a koordinovaná stanoviska napříč dotčenými orgány zkracují čas k rozhodnutí a snižují rizikovitost investic.

Potřebujeme chytrou změnu

K tomu ale potřebujeme zásadní změnu myšlení a legislativy. Extrémně pomalé povolovací procesy, kdy na razítko čekáme v průměru 246 dní, oproti 77dennímu mediánu v EU, jsou obrovskou brzdou. Dalším problémem je nízká motivace obcí. Téměř 98 % jejich příjmů plyne z rozpočtového určení daní bez jakékoliv vazby na hospodářskou aktivitu na jejich území. Proč by tedy měly podporovat jakoukoliv výstavbu, když z ní nemají téměř žádný přímý prospěch, a naopak nesou náklady na budování související infrastruktury?

Potřebujeme daňovou reformu, která dá obcím podíl na prosperitě firem na jejich území, a zjednodušení územního plánování, které odblokuje potenciál naší země.

Můžeme se dál utápět v mýtech, bránit rozvoji pod záminkou ochrany a pomalu ztrácet konkurenceschopnost. Nebo se můžeme podívat na data, inspirovat se v zahraničí a začít naši půdu spravovat strategicky, odvážně a s ohledem na ekonomickou realitu.

Pavel Sovička, výkonný ředitel Panattoni CZ & SK

Jak regulace látek PFAS ovlivní průmyslové sektory

Per- a polyfluoralkylované látky (PFAS) jsou rozsáhlá skupina syntetických chemických látek, která je široce využívána v průmyslu i spotřebních výrobcích. Jsou velmi odolné vůči teplotě, vodě a chemickému zatížení, ale také minimálně rozložitelné v životním prostředí. Proto je v posledních letech stále více regulují evropská nařízení – o perzistentních organických znečišťujících látkách (POPs) a nařízení REACH. Nyní se chystá jejich plošná regulace, která si vyžádá dalekosáhlé změny.

Evropská unie směřuje k nejrozsáhlejší regulaci skupiny chemických látek ve své historii – plošnému omezení látek PFAS v rámci nařízení REACH. Namísto dosavadního přístupu zaměřeného na jednotlivé látky se nově počítá s regulací celé skupiny látek PFAS, kterou tvoří tisíce uměle vyrobených látek. Navrhovaná omezení se dotknou výroby, dovozu i používání látek PFAS v široké škále průmyslových sektorů, od elektroniky a zdravotnického až po textil, obaly či energetiku.

Návrh univerzálního omezení látek PFAS zakazuje výrobu, použití nebo uvádění na trh látek PFAS jako takových a dále zakazuje jejich uvádění na trh jako složky jiné látky, ve směsi a v předmětech v nadlimitní koncentraci. Z působnosti univerzálního zákazu jsou stanoveny výjimky, a dále pak časově omezené výjimky pro některé konkrétní látky PFAS.

Přestože se s těmito časově omezenými výjimkami počítá tam, kde zatím neexistují alternativy, směr je jasný: Průmysl bude muset látky PFAS systematicky nahrazovat, omezovat jejich emise a zvyšovat transparentnost v dodavatelských řetězcích.

Evropská agentura pro chemické látky (ECHA) zahájila k návrhu stanoviska Výboru pro socioekonomickou analýzu (SEAC) konzultační proces, který má zmapovat dopady regulace napříč jednotlivými odvětvími. Firmy tak stojí před úkolem vyhodnotit rizika omezení těchto látek, jejich význam pro výrobu i možné ekonomické dopady.

Výsledky konzultace budou důležitým podkladem pro finální stanovisko Výboru pro socioekonomickou analýzu (SEAC). Právě nyní proto probíhá intenzivní sběr dat a zapojování průmyslových subjektů.

Stanoviska Výborů pro hodnocení rizik (RAC) a SEAC Evropské agentury pro chemické látky budou následně formálně předložena Komisi, která připraví finální návrh univerzálního omezení látek PFAS k diskusi a hlasování ve Výboru REACH, kde jsou zastoupeny členské státy.

Co to vlastně jsou per-a polyfluoralkylované látky (PFAS)?

Per- a polyfluoralkylované látky (PFAS) jsou rozsáhlou skupinou syntetických chemických látek široce využívaných v průmyslu i spotřebních výrobcích. Jejich typickým znakem jsou velmi stabilní vazby mezi uhlíkem a fluorem, díky nimž jsou PFAS mimořádně odolné vůči teplotě, vodě a chemickému zatížení. Právě tato stabilita však způsobuje jejich minimální rozložitelnost v životním prostředí a dlouhodobou kumulaci. PFAS se uplatňují například v hasicích pěnách, povrchových úpravách, textiliích, obalech, elektronice či průmyslových mazivech. Důležitou skupinu látek PFAS tvoří fluoropolymery a perfluoropolyethery. Látky PFAS jsou v posledních letech stále více regulovány kvůli jejich dopadům na životní prostředí a lidské zdraví, a to v nařízeních o perzistentních organických znečišťujících látkách (POPs) a nařízeních REACH.

Sektory s největšími dopady regulace PFAS

Chemický průmysl

PFAS jsou v chemickém sektoru široce používány například jako rozpouštědla, provozní kapaliny, reakční média, katalyzátory, povrchově aktivní látky, těsnění. Restrikce PFAS dopadne na celý výrobní řetězec a následné aplikace.

„Chemický průmysl bude muset v příštích letech postupně nahradit PFAS ve velkém množství specializovaných aplikací, což představuje významné technologické i ekonomické dopady,“ říká Alena Krejčová ze Svazu chemického průmyslu ČR.

Alternativy:

- V některých aplikacích existují dostupné alternativy. Ty ale často nemají požadované vlastnosti, jako jsou tepelná stabilita, odolnost či chemická inertnost.
- U mnoha **specializovaných procesních použití** mohou být alternativy omezené či nedostatečně prověřené, proto musí Komise před koncem doby platnosti výjimek tyto výjimky přezkoumat.

Automobilový průmysl

Výrobci automobilů využívají PFAS zejména pro maziva, těsnění, technické polymery, potahy kabelů, palivové systémy, brzdové komponenty, elektroauta (baterie), polovodiče a elektroniku. Restrikce by zasáhla nejen výrobce komponent, ale i celý dodavatelský řetězec. Kritické budou aplikace tam, kde PFAS poskytují odolnost vůči teplotě, tlaku, palivům či agresivním chemikáliím.

„Celý sektor automotive obecně používá zhruba třetinu z aktuálně dostupných PFAS látek. Ve Škoda Auto dlouhodobě pracujeme na limitaci užívaného množství těchto látek, a to s přihlédnutím k životnosti jednotlivých dílů a možným rizikům pro životní prostředí. V rámci dosavadního průzkumu jsme již zároveň identifikovali několik případů použití, kde není k dispozici adekvátní substitute,“ říká Michal Kadera, vedoucí vnějších vztahů Škoda Auto.

Alternativy:

- Pro některé elastomery (např. těsnění) existují alternativy, ale často s nižší životností.
- U elektroniky, polovodičů a baterií jsou PFAS často technologicky nenahraditelné.

Těžký průmysl (strojírenství, energetika, výroba vybavení)

Těžký průmysl využívá PFAS ve strojních mazivech, hydraulických kapalinách, těsnicích systémech, povrchových úpravách, antikoročních vrstvách, průmyslových procesech a u zařízení vystavených vysokému tření, teplotám a chemickému zatížení. Zákaz PFAS může znamenat významné navýšení nákladů, změny procesů a zvýšené riziko selhání komponent.

Alternativy:

- Některé mazací a těsnicí systémy mají nefluorované ekvivalenty, ale často s kratší životností.
- Pro extrémní podmínky (vysoké teploty/tlaky) jsou PFAS často stále bez adekvátní náhrady, proto ECHA hodnotí sektor jako kandidáta na kontrolované použití (RO3).

Papírenský průmysl

PFAS se používají zejména při výrobě papíru v kontaktu s potravinami (např. mastnotě odolné povlaky), ale také v procesech, kde je zapotřebí odpudivost vody či olejů. Restrikce PFAS zásadně dopadne na potravinářské obaly, hygienické výrobky a speciální papíry.

Alternativy:

„Alternativy existují (např. vosky, škroby, biopolymery), ale v některých aplikacích mají horší funkční parametry, jako jsou odolnost, trvanlivost nebo tepelná stabilita,“ říká Ivan Ševčík z Asociace českého papírenského průmyslu.

- SEAC upozorňuje na významné socioekonomické dopady, pokud budou alternativy vyžadovat výrazné úpravy výrobních linek nebo sníží konkurenceschopnost.

Farmaceutický průmysl

PFAS jsou v tomto sektoru využívány v obalových materiálech, excipientech, membránách, filtračních systémech, laboratorním vybavení, lékařských zařízeních. U některých aplikací mají PFAS zásadní roli díky chemické inertnosti, sterilní stabilitě a kompatibilitě s citlivými látkami.

Společnost Zentiva potvrzuje, že připravovaný zákaz PFAS bude mít pro provoz farmaceutických závodů významné dopady.

„Úplný zákaz PFAS látek by měl významný dopad na produkty a výrobní procesy včetně celého hodnotového řetězce. Vzhledem k dlouhým investičním cyklům a regulatorním požadavkům je proto nutné zohlednit realistické, sektorově specifické časové rámce a technická posouzení,“ říká Tomáš Pala, Corporate Affairs Manager Zentiva Group a.s.

Závěr

Připravovaná regulace látek PFAS představuje významný zásah do fungování celé řady průmyslových sektorů a ukazuje, že dopady omezení se budou výrazně lišit podle typu použití a dostupnosti alternativ. Zatímco v některých aplikacích již náhrady existují, v jiných PFAS nadále plní technologicky kritickou roli a jejich substituce je spojena s vysokými technickými a ekonomickými nároky.

Klíčovou roli při vyvažování enviromentálních cílů s reálnými možnostmi průmyslu hraje konzultační proces, který vede ECHA a výborem SEAC. Konzultace má formu strukturovaného dotazníku, v němž se účastníci mohou vyjádřit k otázkám týkajícím se možných dopadů omezení používání PFAS v různých odvětvích. Očekávané jsou rovněž konkrétní informace o dostupnosti a proveditelnosti alternativ k těmto široce používaným chemickým látkám. Relevantní informace předložené v rámci konzultace budou posouzeny s cílem potvrdit nebo upravit závěry SEAC uvedené v návrhu stanoviska.

Svaz průmyslu a dopravy ČR se ve spolupráci se Svazem chemického průmyslu ČR uvedenou problematikou dlouhodobě zabývá a ocení aktivní zapojení členských firem, včetně sdílení relevantních podnětů vycházejících z jejich praxe.

Dagmar Endrlová, Zuzana Travencová

Škoda Auto otevřela v Mladé Boleslavi novou halu na montáž bateriových systémů

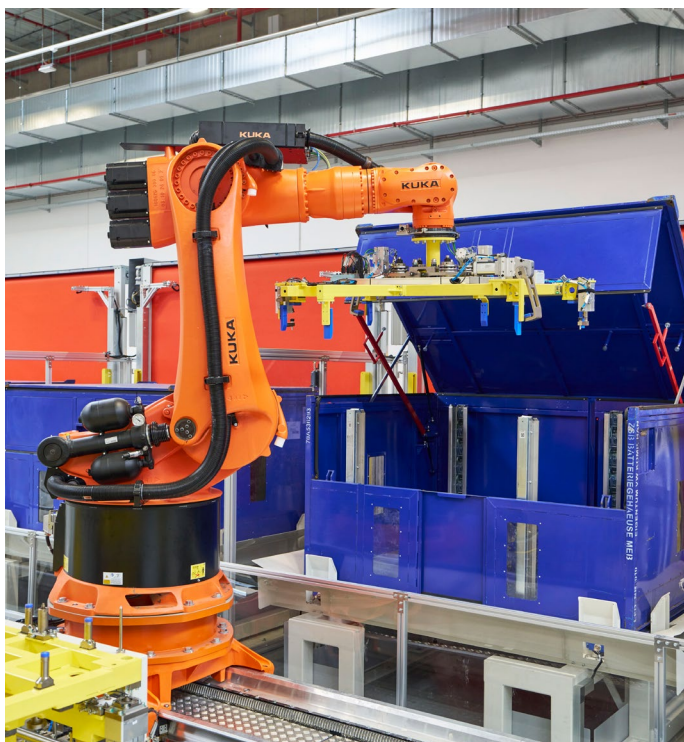
Škoda Auto v únoru letošního roku otevřela novou výrobní halu na montáž bateriových systémů. Hlavní závod automobilky je prvním výrobním místem koncernu Volkswagen v Evropě, které vyrábí bateriové systémy s články integrovanými do bloku, tedy typu cell-to-pack (CTP), pro použití ve velkosériově dodávaných elektromobilech.

Díky investici 205 milionů eur do rozšíření výroby baterií v Mladé Boleslavi se Škoda Auto zároveň stala největším výrobcem bateriových systémů pro elektromobily v koncernu Volkswagen. Denně dodá nová výrobní hala přes 1 100 baterií, na které zpracuje přes 9 000 bateriových staců a spotřebuje 234 000 článků. Linka s výrobním taktem 60 sekund se vyznačuje 84% automatizací a 131 roboty a slouží také jako kompetenční centrum.

Maximální automatizace

Novinkou je především to, že Škoda Auto zpracovává samotné články, ze kterých si vyrábí moduly do baterií (stacky). Nejde už o uzavřené moduly jako v předchozí generaci baterie, ale o spojenou sestavu článků, která následně usnadňuje zástavbu do baterie. Články k sobě do sestavy skládají a lepí roboti, kteří následně přivaří i boční lištu pro zpevnění a propojení sestavy. Vyrobené sestavy procházejí intenzivní kontrolou jak z hlediska přesných rozměrů, tak elektrických parametrů.

Aby výroba běžela hladce, je v nové továrně integrovaný sklad bateriových článků se zásobami zhruba na týden výroby. Už ve skladu jsou jasně vidět dva klíčové pilíře místní produkce: vysoká úroveň automatizace a důraz na bezpečnost. Bateriové články přijíždějí od zámořského dodavatele v kontejnerech, které po kontrole putují přes zakládací linku až do skladu zcela automaticky. I sklad samotný potřebuje jen minimální obsluhu. Na výrobní linky se články opět dostanou sérií plně automatizovaných dopravníků.

Digitální řízení logistických procesů

V novém provozu nasadila Škoda Auto systém SAP. Řešení je součástí koncernového programu ONE Log, jehož cílem je sjednocení a standardizace logistických procesů napříč závody koncernu Volkswagen. Architektura systému SAP S/4HANA poskytuje komplexní a jednotnou digitální podporu klíčových procesů napříč celým výrobním řetězcem – od detailního plánování a řízení výroby, přes pokročilé řízení zásob a skladových operací až po plně automatizovanou expedici finálních bateriových modulů a systémů.

Implementace zahrnuje bezproblémovou integraci s automatizovaným skladovým systémem a autonomní logistickou infrastrukturou AGV (Automated Guided Vehicles). Tato kombinace umožňuje vysoce spolehlivé, synchronizované a datově podporované řízení interní logistiky, včetně orchestrace materiálových toků mezi jednotlivými výrobními úseky v reálném čase. Díky tomu je dosaženo maximální procesní stability, vysoké míry automatizace a transparentnosti, což je klíčové pro provozy v automobilovém sektoru.

Škoda Auto

Skutečná digitalizace mění způsob práce i myšlení lidí

Děčínský Chart Ferox ještě před pár lety fungoval jako klasická analogová výroba. Dnes mají zaměstnanci data, komunikaci i nápady na pár kliknutí – a změna se promítla do bezpečnosti, kvality i firemní kultury.

Na první pohled to nepoznáte. Výrobní závod Chart Ferox se rozkládá mezi děčínským nádražím a břehem Labe v tradiční průmyslové oblasti. Uvnitř se však už šestým rokem rozvíjí nejmodernější komunikační a datový systém. Revoluční digitalizační počín ocenila v loňském roce také porota soutěže Cena za Průmysl 4.0, která projektu Chart Ferox udělila zvláštní uznání.

V děčínské výrobě kryogenních nádrží a systémů vládł před pár lety klasický analogový provoz, datová nedostatečnost a procesní roztříštěnost. Interní tým vývojářů postupně propojil výrobní stanoviště IT infrastrukturou a vybudoval sadu aplikací, díky které mohou zaměstnanci efektivně komunikovat napříč firmou o čemkoliv. Od jídelníčku přes chybějící materiál až po inovační nápady. Cílem bylo mimo jiné zvýšit angažovanost zaměstnanců, a proměnit tak celkově kulturu firmy.

„Ve firmách většinou řeší digitalizaci některé z tradičních oddělení, třeba finance, kvalita a podobné. U nás spadá digitalizační proces pod nejvyšší management, což ukazuje, jak důležitou roli u nás modernizace má,“ poznamenává k tomu Roman Prchal, manažer digitalizace.

IT přímo na dílně

Z podobného důvodu udržuje firma svůj vlastní malý digitalizační tým, který se skládá z interních analytiků, vývojářů, ale i studentů a externích dodavatelů. Největší výhodou takového řešení je nesrovnatelně lepší znalost procesů a prostředí, díky které dokáže interní tým pracovat rychleji a efektivněji. „Vědí, co a kde se v závodě odehrává, a jsou schopní se zvednout a dojít přímo na plac. Nové produkty a aktualizace tak ladí přímo s kolegy, kteří je používají, a to je stavební kámen úspěchu,“ vysvětluje Roman Prchal.

Ve dvoře Chart Ferox najdete řady různých velikých kryogenních nádrží – od menších zásobníků pro běžné stavby až po jumbo nádrže pro terminály či velkokapacitní skladování. Jsou dvouplášťové, na LNG nebo vodík a upravené na míru konkrétním zákazníkům.

Největší nádrž může mít až 6 metrů v průměru, 45 metrů na délku a vážit 240 tun. Tito drobečci opouští Děčín jen po řece – párkrát do roka za pomoci specializované manipulační firmy, když je dost vody.

Neoficiální digitální ambasadoři přímo mezi zaměstnanci na place pak pomáhají naučit se pracovat s novinkami ostatním kolegům. Napříč výrobou je dnes rozmístěno přibližně 70 IT stanic, u kterých se odehrávají pravidelné porady, plní denní úkoly a zaznamenávají nejruznější data. Potřebné 3D modely výrobků, digitální výkresy nebo návody jsou všude dostupné na pár kliků.

„Obrovsky jsme se posunuli v tom, do jaké míry jsou lidi schopní a ochotní na digitalizaci spolupracovat. Před lety, když jsem přišel na dílnu s tabletem, koukali na mě, o co se to tam pokouším... Dneska jsme výrazně dál a vnímám to jako velký úspěch,“ popisuje.

Aktivace zaměstnanců vylepšila hned několik statistik

Nejjednodušší z aplikací je hlášení takzvaných skoro-nehod. Zaměstnanci jejím prostřednictvím mohou upozorňovat na potenciálně riziková místa nebo situace, kterých si na pracovišti všimli.

„Protože vyrábíme řešení na míru, bude u nás vždycky velký podíl individuální řemeslné práce, která sama

o sobě nese o trochu větší riziko než unifikovaná výroba. Za posledních zhruba dvacet let, nebylo mnoho vážných úrazů, ale i těch drobnějších s novým systémem ubylo. Lidi se opravdu naučili dívat kolem sebe a víc dbát na bezpečnost svou, ale i ostatních,“ vysvětluje výrobní manažer Zbyněk Košík.

„Zaznamenali jsme rapidní nárůst zapojení zaměstnanců napříč všemi komunikačními nástroji. Díky tomu se zvýšila nejen bezpečnost, ale také efektivita firmy a významně klesly náklady na nekvalitu,“ poznamenává Zbyněk Košík. V budovaném systému má v přehledu řadu nových hodnotících metrik včetně ukazatele agregované kvality.

Na tomto místě si nelze odpustit malé odbočení: Kvalita zpracování je totiž v některých oblastech až tak vysoká, že už sama brání svému dalšímu zlepšování. „Chtěli jsme s pomocí AI vyhodnocovat data z kontrolního rentgenu, ale zjistili jsme, že nemáme dostatečný počet vadných vzorků,“ poznamenává Roman Prchal důvody, proč musela u rentgenu zůstat živá obsluha.

Cena za Průmysl 4.0

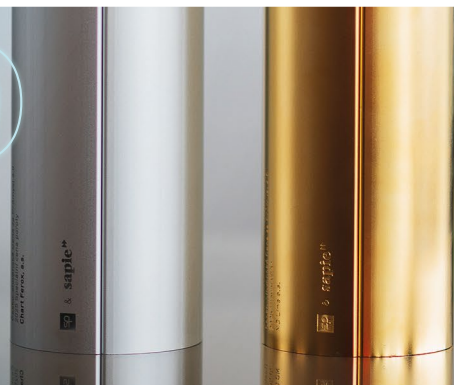
■ společná pro Česko a Slovensko

Přihlaste svůj projekt do 7. ročníku soutěže nejlepších českých a slovenských průmyslových inovátorů

Organizátoři:

Hlavní partner:

Na place je přibližně 70 IT stanic. Zaměstnanci u nich vyřeší docházku i co bude k obědu, většinu času tu ale tráví s digitálními výkresy a 3D modely.

Naslouchat, odměnit, číst data

Oblibu si mezi aplikacemi získala i Spirála, do které mohou lidé vkládat návrhy na inovace a vylepšení. Na její podporu vznikl interní odměňovací systém, který úspěšným inovátorům přináší od několika stovek až po desetitisíce korun. Přibližně sedmdesát procent nápadů se dočká realizace.

Pro management je na druhé straně užitečná digitální průvodka nebo pokročilý monitoring svářečů. Sváření je ve výrobě nádrží klíčový proces, který prochází řadou kontrol. Firma potřebuje mít jmenovitě přehled o tom, jakou úspěšnost svářeči mají a podle toho pak může cílit jejich školení. Digitální průvodka zase generuje velký objem dat, ve kterých se dají bez přepisování a složitého zpracování spolehlivě dohledat jednotlivé momenty a kroky výroby.

Přísná máma

Ze všech částí Chart Industries, který má pobočky po celém světě, je český Chart Ferox v digitalizaci pravděpodobně nejdál. Kompatibilita jeho pokročilejšího systému s mateřskou strukturou, kterou ovládá IT oddělení ve Spojených státech, je velké téma. Vše, co chtějí čeští vývojáři dělat, musí odpovídat vysokým bezpečnostním standardům a některé pravidelné víkendové zásahy z Ameriky umí Česku připravit skutečně rušné pondělí.

„Korporátní prostředí je trochu specifické a v oblasti IT to platí dvojnásob. Je zde spousta pravidel, která ne vždy úplně podporují lokální unifikovaná řešení a kreativitu,“ popisuje Zbyněk Košík. I v takto tuhé korporátní disciplíně si však čeští ajťáci připsali velký úspěch, když přísná americká matka povolila rozšířit některé z českých aplikací do svých závodů po celé Evropě a ve Spojených státech.

Dlouhodobým cílem je vybudovat v Chart Feroxu digitální dvojče výroby – podobné tomu, za které získala loňskou Cenu za průmysl 4.0 společnost NC line. Podobně jako NC Line se nyní i Chart Ferox poohlíží po spolupráci s některou z univerzit.

Eva Křivánková

Děčínský Ferox vznikl v roce 1941. Od roku 1999 je součástí mezinárodní skupiny Chart.

Jak bude vypadat úprava veřejných zakázek?

Pravidla pro zadávání veřejných zakázek čekají v dohledné době změny na evropské i národní úrovni. Zatímco Evropská komise se chystá reformovat evropský systém z roku 2014, Česko chce vyčistit stávající národní úpravu od gold platingu.

Dle získaných ohlasů z členské základny jsou firmy se současnou úpravou veřejného zadávání spokojeny, respektive se s ní naučily pracovat. Nejvíc by ocenily, kdyby ke změnám legislativy nedocházelo tak často.

Pokud by už mělo dojít k nějaké změně zákona o zadávání veřejných zakázek, mělo by se jednat o ukončení zadávání pouze na nejnižší cenu a zavedení dalších hodnotících kritérií, jako jsou například délka a náklady životního cyklu, délka záruky a zajištění závazků z odpovědnosti za vady a závazků ze záruky.

Jaké změny nás tedy v budoucnu na národní i evropské úrovni čekají?

Začneme v Evropě. V prosinci 2023 byla zveřejněna zpráva Evropského účetního dvora o veřejných zakázkách, která konstatovala, že **konkurence v oblasti veřejných zakázek poklesla** a celkově chybí povědomí o hospodářské soutěži ve veřejných zakázkách.

Zakázky bez výběrového řízení tvořily přibližně 15,8 % všech zadávacích řízení. Podíl zakázek s jediným uchazečem se v letech 2011–2021 zdvojnásobil z 23,5 % na 41,8 %. Počet uchazečů se přitom téměř snížil na polovinu, a to z průměrných 5,7 uchazečů na jedno řízení v roce 2011 na 3,2 uchazeče v roce 2021. Na základě těchto zjištění ECA dospěla k závěru, že úroveň přímých zadání zůstává ve většině členských států vysoká, což ukazuje, že **nová zadávací směrnice z roku 2014 neměla prokazatelný vliv** na nabídky s jediným uchazečem a přímá zadání a hlavní cíle reformy z roku 2014 zatím nebyly splněny.

Dopad jednotného evropského dokumentu pro zadávání veřejných zakázek a elektronických formulářů se zatím neprojevil. Podíl zakázek zadávaných malým a středním podnikům se celkově nezvýšil. Většina zadavatelů provádí strategické zadávání veřejných zakázek pouze ve velmi omezené míře. Zpráva konstatuje, že podíl zakázek je stále ve prospěch nejnižší nabídky nebo ceny jako rozhodujícího kritéria.

Na jaře 2025 Evropská komise zahájila přípravu revizí směrnice, do které plánuje zahrnout nové politické cíle včetně sociálních podmínek, omezení subdodávek nebo podmínění účasti v tendru existencí kolektivní smlouvy.

Od listopadu 2025 do ledna 2026 probíhala veřejná konzultace k revizi rámce pro zadávání veřejných zakázek. V březnu 2026 Komise zveřejnila souhrnnou zprávu o jejím výsledku. Celkem došlo 1 037 odpovědí, z nichž 97 % pocházelo ze zemí EU. 47 % odpovědí poskytli podnikatelé, následovaly veřejné orgány (13 %) a odborové svazy (11 %).

Report z veřejné konzultace

Obecně lze říci, že **respondenti upřednostňují progresivní možnosti zadávání veřejných zakázek** jako hlavní prioritu, a to **i na úkor hospodářské soutěže**. Politická rozhodnutí, která upřednostňuje většina respondentů, směřují k reformě veřejných zakázek, která zvýší administrativní flexibilitu a umožní lepší využití strategických kritérií, i když to povede ke zvýšení administrativních nákladů a omezení hospodářské soutěže.

Podnikatelská sféra podporuje zavedení „evropské preference“, naopak veřejný sektor, který s větší pravděpodobností ponese náklady spojené s vyššími cenami a potenciálními obchodními odvetnými opatřeními, s tím nesouhlasí.

Pokud jde o sociální kritéria, pouze odborové svazy a nevládní organizace důsledně trvají na tom, aby jim byla dána priorita. Podrobný rozbor ukazuje, že obchodní sdružení a malé a střední podniky většinou nevidí důvod ke změně stávajících pravidel.

Rovněž Svaz průmyslu a dopravy České republiky nesouhlasí s aktuálně předloženým návrhem k zahrnutí sociálních kritérií do veřejného zadávání, protože současná legislativa už začlenění sociálních kritérií umožňuje. Povinné sociální podmínky v evropské úpravě by byly duplicitní k národním pracovní právním systémům, zvýšily administrativní zátěž, poškodily konkurenceschopnost a jednotný trh a vytvořily komplikace i v mezinárodních obchodních vztazích.

A jak je to s právní úpravou v České republice?

Ministerstvo pro místní rozvoj připravuje novelu zákona o zadávání veřejných zakázek a představilo některá z témat, která chce řešit. Změnu zákona plánuje předložit vládě ještě tento rok. **Primárním cílem novely je odstranit gold plating**, ke kterému došlo při poslední transpozici evropských směrnic, zjednodušit podlimitní řízení a celou úpravu. Součástí novely by měla být i elektronizace zadávání.

Vedle toho je v mezirezortním připomínkovém řízení návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Předkládaný návrh obsahuje změny zejména v oblasti hospodářské soutěže a také dozoru nad zadáváním veřejných zakázek.

Takže požadavek praxe, aby ke změně právní úpravy nedošlo, naplněn nebude. Držme si palce, aby připravované změny alespoň zjednodušily komplikované veřejné zadávání a nepřinesly další zvýšení administrativní zátěže.

*Jitka Hlaváčková
právníčka a poradkyně generálního ředitele
pro oblast občanského a obchodního práva*

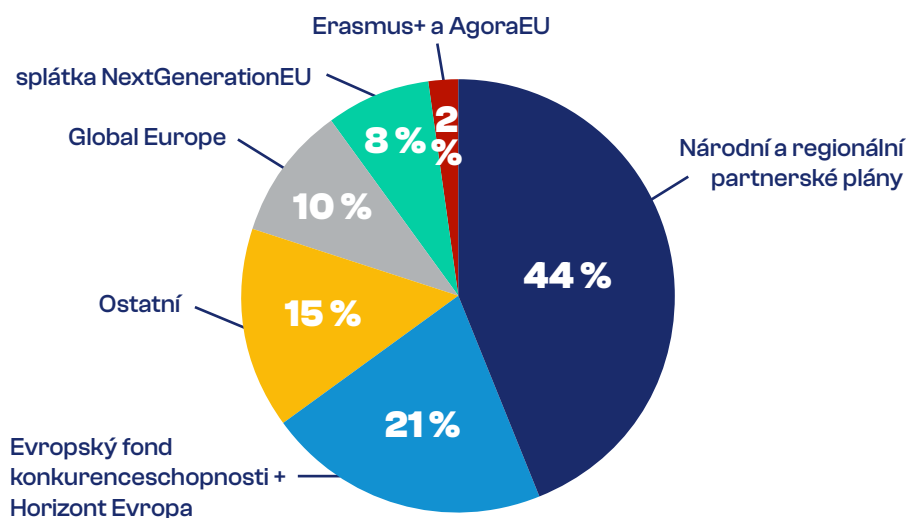
Rozpočet EU 2028–34: Evropský fond konkurenceschopnosti

Současné období kohezní politiky pomalu končí. Ač zbývá dořešit ještě řadu otázek, základní koncept víceletého finančního rámce či celkově následujícího období od roku 2028 se již rýsuje. Co už víme a jak se nastavení snaží ovlivnit Svaz průmyslu?

Programové období 2021–2027 pro evropské fondy, ze kterých čerpají prostředky na svůj rozvoj jak firmy, tak stát, vysoké školy a další, se chýlí ke konci. Operační programy čekají poslední velké výzvy. Například v Operačním programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost Ministerstva průmyslu a obchodu se připravují výzvy STEP – Výzkum a vývoj kritických technologií, STEP – INVESTICE – Vývoj a výroba kritických technologií či Marketing. Díky pravidlu n+3 bude možné prostředky čerpat až do roku 2029. Letos dobíhá i Národní plán obnovy a v roce 2027 budou končit i unijní programy pod správou Evropské komise, jako například Horizont Evropa, Program Digitální Evropa nebo Evropský obranný fond.

Hlavním východiskem pro financování z fondů EU v příštím období bude Víceletý finanční rámec 2028–2034, jehož návrh představila Evropská komise v červenci loňského roku a který je od podzimu předmětem intenzivního vyjednávání na pracovní úrovni. První politickou diskusi o konkrétních částkách pro jednotlivé programy a alokacích pro členské státy lze očekávat na Evropské radě v červnu 2026.

Návrh EK počítá s rozpočtem ve výši téměř 2 bilionů eur, což vychází na 1,26 % hrubého národního důchodu EU. Na Národní a regionální partnerské plány (NRPP) by mělo připadnout 44 % rozpočtu, na Evropský fond konkurenceschopnosti (EFK) včetně programu Horizont Evropa 21 %. Zhruba 8,5 % půjde na splátku dluhu v rámci NextGenerationEU.

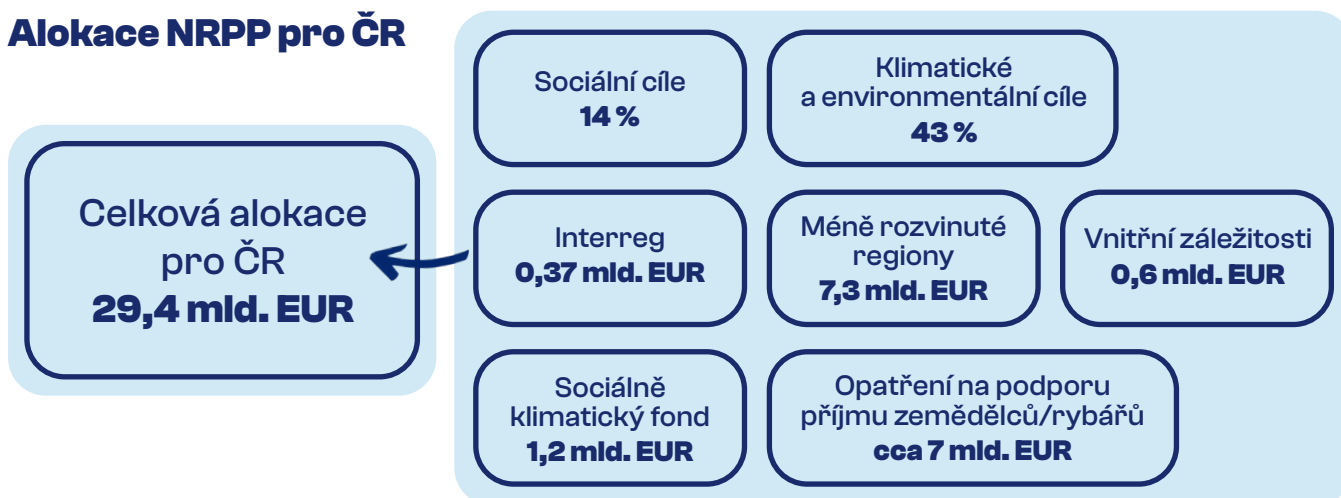

Zdroj: https://commission.europa.eu/topics/budget/eu-budget-2028-2034-explained_en

Alokace pro Česko

Evropská komise navrhuje přímo pro Česko celkovou alokaci ve výši 29,4 mld. eur. Na klimatické a environmentální cíle má být alokováno 43 %, na sociální cíle 14 %. Kohezní a zemědělská politika by z toho měly tvořit 27,6 mld. eur. Jedná se přibližně o 20% pokles oproti stávajícímu období, kdy máme k dispozici 34,2 mld. eur. Pokles je dán dobrou ekonomickou výkonností české ekonomiky a mohl by být ještě výraznější, pokud by součástí návrhu nebyla „záchranná síť“, jež pokles alokace mezi obdobími pro každý členský stát limituje.

Alokace NRPP pro ČR

Částky v EUR platí v případě objemu VFR = 1,26 % HND

Zdroj: Pracovní skupina pro politiku soudržnosti po roce 2027 (PS KOHEZE 2028+), 13. 8. 2025

Jaké budou v rozpočtu EU příležitosti pro firmy?

Jakýmsi nástupcem kohezní politiky bude již zmíněný Národní a regionální partnerský plán, který bude podporovat širokou škálu oblastí od energetické účinnosti přes digitalizaci až po vzdělávání. Komise navrhuje do NRPP zahrnout i oblast zemědělství.

Z hlediska modelu financování by se mělo jednat o kombinaci stávajícího nastavení fondů a Národního plánu obnovy, který kromě investic zahrnuje i reformy a využívá výkonové financování založené na stanovení cílů a milníků. Vzhledem ke snížení prostředků v národní alokaci se v rámci NRPP počítá jednak se zúžením počtu podporovaných aktivit a jednak se zásadním posunem od dotačních programů k finančním nástrojům (úvěry, záruky apod.), a to zejména u programů pro podnikatelský sektor.

Pro Svaz průmyslu je důležité ve vyjednávání o novém programovacím období fondů EU položit důraz na inovace a konkurenceschopnost ČR, investice do přípravy nových technologií a z hlediska vzdělávání do všech oborů STEM, zejména však technického vzdělávání. Ač bude větší důraz kladen na finanční nástroje, dle Svazu nejsou vhodné pro oblast výzkumu a vývoje či některých dalších rizikových aktivit.

Klíčovou příležitostí pro firmy bude v budoucím sedmiletém rozpočtu EU představovat Evropský fond konkurenceschopnosti. Tento přímo řízený program s rozpočtem 234 mld. eur má vzniknout spojením 14 stávajících programů. EFK bude v první řadě zaměřen na excelenci, ale měl by také podporovat evropskou soběstačnost. Financování získají projekty, které uspějí v celoevropské konkurenci.

„Doporučujeme českým firmám věnovat Evropskému fondu konkurenceschopnosti větší pozornost. Jednak skrze zapojení do mezinárodních konsorcií může účast na špičkových evropských projektech pomoci růstu firmy a technologickému pokroku a jednak pomůže kompenzovat pokles kohezních prostředků,“ říká Pavlína Žáková, ředitelka Sekce hospodářské politiky Svazu průmyslu. „Svaz spolupracuje s MPO na co nejlepším zacílení fondu a na přípravě vhodného prostředí na české straně, aby se české firmy mohly do této evropské ligy fondů EU co nejlépe zapojit,“ dodává.

Celkem bude EFK zaměřen na čtyři oblasti:

Odolnost a bezpečnost, obraný průmysl a vesmír EUR 125,2 mld.	Digitální leadership EUR 51,5 mld.
Čistá transformace a průmyslová dekarbonizace EUR 26,2 mld.	Zdraví, biotechnologie, zemědělství a bioekonomika EUR 20,4 mld.
Horizontální aktivity EUR 11 mld.	

Zdroj: Pracovní skupina KOHEZE 28+, 13. 3. 2026

Svaz vidí v EFK jasnou podporu evropské konkurenceschopnosti. Zároveň je potřeba české žadatele maximálně podpořit, aby se jich hlásilo co největší množství a dostali jsme se na úroveň zemí, které byly dosud v přímo řízených programech úspěšnější. Přitom vidíme řadu sektorů s mnoha progresivními firmami, které mají velkou šanci mezi evropskou konkurencí uspět. Svaz uspořádal mezi členy dotazníkové šetření s cílem identifikovat sektory s největším potenciálem a nastavit optimální prostředí pro zapojení českých firem.

MPO se ve vyjednávání EFK na evropské úrovni snaží o nastavení podmínek, které zvýší šanci českých firem na úspěch. Například je třeba mít v rozhodovacích orgánech programu české experty, kteří budou reflektovat zaměření a potenciál zdejších firem. Rovněž usiluje o geograficky vyvážená konsorcia a jednodušší výzvy pro prvožadatele. Jelikož české subjekty dosud využívají celounijní programy v menší míře, je také prioritou zahrnout do financování z EFK i podporu žadatelů v podobě poradenství.

Dalším významným programem pro podporu konkurenceschopnosti firem zůstává program Horizont Evropa zaměřený na výzkum, inovace a podporu vědecké a technologické excelence. Navržený rozpočet 175 mld. eur představuje téměř dvojnásobné navýšení oproti současnému období. Bohužel stále není jasné provázání s EFK, zejména v částech zaměřených na firemní sektor.

Co se bude dít dál?

Ministerstvo pro místní rozvoj plánuje do 30. června 2026 předložit vládě návrh věcných priorit pro Národní a regionální partnerský plán pro období 2028–2034 a do konce roku i návrh implementační struktury. Následně bude nutné NRPP projednat s Evropskou komisí. Na evropské úrovni je cílem dosáhnout politické dohody k víceletému finančnímu rámci do konce roku 2026 tak, aby konkrétní legislativní akty mohly být schváleny v roce 2027 a aby výzvy z nového finančního období mohly být spuštěny hned od začátku roku 2028.

Jan Proksch a Pavlína Žáková

Sledujeme JMHZ

Od 1. dubna 2026 se rozjel nový digitalizovaný systém podávání Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele.

Na stránce www.spcr.cz/jmhz pro vás aktualizujeme:

- jaké úkoly po spuštění systému ještě zbývá splnit
- na co si dát pozor
- kam se obrátit v případě problémů

Připravujeme certifikaci firem pro duální vzdělávání

Svaz průmyslu připravil systém pro udělování certifikací potenciálním žadatelům o využití duálního vzdělávání, které od 1. ledna 2026 umožňují novela školského zákona.

MŠMT aktuálně projednává Standardy kvality duálního praktického vyučování. O spuštění certifikace budeme členské firmy informovat.

Metodický výklad a nejčastější otázky již najdete na webu:

**ELEKTROMOBILNÍ
PLATFORMA**

Podporujeme rozvoj e-mobility v Česku

www.ePlatforma.cz

České náborové centrum na Filipínách už vyřizuje první víza

Český průmysl potřebuje funkční a udržitelné řešení nedostatku pracovníků, které je založené na kvalitním výběru kandidátů a plné legislativní správnosti celého procesu.

Společnost Hofmann Personal (Hofmann Wizard s.r.o.) otevřela začátkem roku novou náborovou kancelář v Manile na Filipínách. Projekt vznikl pod záštitou Svazu průmyslu, a reaguje na dlouhodobý a prohlubující se nedostatek pracovní síly na českém trhu práce.

„Od otevření kanceláře jsme zorganizovali nábor pro několik nových klientů, zejména z oblastí automotive, strojírenství ale také například zemědělství. Na začátku dubna jsme uspořádali pohovory a testovali více než 100 filipínských kandidátů pro tři klienty. Finálně jsme vybrali 50 uchazečů, pro které už nyní začínáme vyřizovat víza,“ popsala Denisa Divišová z Hofmann Personal.

České firmy dnes čelí výraznému úbytku pracovníků způsobenému demografickým vývojem, stárnutím populace a nízkým zájmem o některé profese. Situace se týká především výroby, dopravy, zdravotnictví a sociálních služeb. Otevření kanceláře v Manile představuje strategický krok, který umožní firmám získat kvalifikované i nekvalifikované pracovníky z perspektivní země jednodušeji a rychleji než dříve.

Filipíny patří mezi státy s mladou populací, vysokou úrovní znalosti angličtiny a dlouhodobou tradicí práce v zahraničí. Filipínští pracovníci jsou známí svou pracovitostí, loajalitou a odbornou připraveností, což z nich činí stabilní a spolehlivou pracovní sílu pro české zaměstnavatele.

Díky kanceláři v Manile tak firmy získají rychlejší přístup k prověřeným kandidátům, kvalitnější možnost odborného testování ještě před příjezdem do Česka a lepší koordinaci celého náborového a migračního procesu. Projekt také přináší firmám úsporu nákladů a možné snížení administrativy spojené s náborem.

„Nedostatek pracovníků je jednou z hlavních brzd dalšího rozvoje české ekonomiky. Otevření kanceláře v Manile Svaz průmyslu a dopravy ČR podporuje jako iniciativu, která může pomoci tuto situaci řešit. Českým firmám umožní získat kvalitní a motivované zaměstnance legální, transparentní a dlouhodobě udržitelnou cestou,“ říká Bohdan Wojnar, viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR.

Kancelář v Manile vznikla jako výsledek úzké spolupráce SP ČR a Hofmann Personal. Svaz průmyslu poskytl projektu záštitu a podpořil jej jako iniciativu směřující k řešení nedostatku pracovní síly v českých firmách, zatímco Hofmann Personal zajišťuje provoz kanceláře, samotný nábor a plnou legislativní správnost celého procesu na české i filipínské straně.

„Otevření kanceláře v Manile vnímáme jako přirozený krok v reakci na dlouhodobý vývoj českého trhu práce. Naším cílem je nabídnout firmám funkční a udržitelné řešení nedostatku pracovníků, které je založené na kvalitním výběru kandidátů a plné legislativní správnosti celého procesu. Díky kanceláři v Manile dokážeme celý náborový proces výrazně zefektivnit – od výběru kandidátů přes ověření jejich odborné způsobilosti až po hladkou koordinaci příjezdu do ČR. Spolupráce se Svazem průmyslu a dopravy ČR je pro nás potvrzením, že tento projekt má širší ekonomický a společenský význam,“ říká Gabriela Hrbáčková, ředitelka Hofmann Personal.

Cílem projektu je nejen pomoc firmám s obsazením volných pozic, ale také dlouhodobé posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky prostřednictvím stabilního a legálního přístupu k zahraniční pracovní síle. **A 100% zajištění legislativní správnosti v celém procesu.**

Evropská agenda očima českého průmyslu: energie, digitalizace i obrana dominují jednáním v Bruselu

Nejvyšší čas na změnu. Vyrázili jsme na další tour po Bruselu a zástupcům evropských institucí představili pohled českého byznysu. Diskuse potvrdily silný důraz na konkurenceschopnost evropské ekonomiky, potřebu deregulace i rostoucí význam geopolitických témat, zejména v oblasti obrany a vztahů s Čínou.

Energie jako klíčová priorita

Jedním z hlavních témat jednání se zástupci Evropské komise byly vysoké ceny energií, které zásadně ovlivňují konkurenceschopnost evropského průmyslu. Česká strana apelovala na rychlá a konkrétní řešení, včetně úprav systému emisních povolenek (ETS), revize designu trhu s elektřinou, zařazení jádra mezi čisté zdroje energie a rozšíření definice čistého vodíku.

Zatímco na úrovni Evropské unie panuje shoda na příčinách vysokých cen energií, názory na jejich řešení se liší. Česká republika prosazuje reformu ETS, zatímco některé státy preferují úpravy tzv. merit-order systému pro tvorbu cen energií. Jako krátkodobá opatření Svaz navrhl zastropování ceny emisních povolenek a prodloužení bezplatných alokací pro energeticky náročný průmysl.

Deregulace a digitalizace: zjednodušíme

Významným tématem byla také potřeba zjednodušování regulace, zejména v digitální oblasti. V této souvislosti zaznívala potřeba, aby se Evropská komise v následujícím období soustředila především na zjednodušování stávajících pravidel, odstraňování jejich překryvů, spíše než na přicházení s novými regulatorními iniciativami.

V Bruselu jsme diskutovali zejména **AI Omnibus**, kde je klíčové zajistit, aby výsledná podoba skutečně vedla ke snížení regulatorní zátěže a neprohlubovala stávající duplicity, **Digital Omnibus**, u kterého se ukazuje, že zásadním tématem zůstává zejména otázka úpravy GDPR a právní jistoty při využívání dat, a **Digital Fitness Check**, který má vyhodnotit efektivitu stávající digitální legislativy.

V diskusi s Evropskou komisí jsme rovněž podpořili nadcházející návrh tzv. **28. režimu**, který by měl firmám nabídnout jednotný právní rámec napříč EU a zejména pro začínající firmy zjednodušit přístup ke kapitálu a expanzi v rámci EU. **Význam obchodních dohod a odmítnutí protekcionismu.**

Zástupci průmyslu zdůraznili význam mezinárodních obchodních dohod (FTAs) pro stabilitu a předvídatelnost trhu. Pozitivně byly hodnoceny pokroky v jednáních s regiony jako MERCOSUR či Indie, stejně jako probíhající jednání s Indonésií, Malajsií nebo Mexikem.

Současně zaznělo odmítnutí protekcionistických opatření, přičemž důraz byl kladen na zachování otevřeného trhu a principu rovných a spravedlivých podmínek pro všechny účastníky trhu, kdy žádný subjekt není zvýhodněn například státní podporou, regulací či jinými zásahy, které by narušovaly férovou hospodářskou soutěž.

Obrana a podpora Ukrajiny

Rostoucí důležitost obranného průmyslu byla dalším klíčovým tématem. Evropská unie postupně přebírá větší odpovědnost za bezpečnost a vojenskou připravenost evropského kontinentu i za podporu Ukrajiny, a to jak finančně, tak vojensky.

Diskuse se zaměřily na zapojení českých firem do obranných iniciativ EU, význam muniční iniciativy, potřebu investic do energetické infrastruktury Ukrajiny, nové zkušenosti EU v oblasti obrany a vojenských technologií.

Zaznělo také varování, že postoj některých zemí (včetně ČR) k financování Ukrajiny může mít dopad na zapojení jejich firem do evropských obranných zakázek.

Koordinace a spolupráce v Evropě

Na závěr naší tour po Bruselu jsme zdůraznili potřebu intenzivnější spolupráce mezi evropskými průmyslovými svazy a koordinace společných stanovisek. Právě jednotný hlas byznysu může výrazně ovlivnit podobu evropské legislativy i strategických rozhodnutí.

Čeští zástupci se sešli s šéfy kabinetů pěti klíčových evropských komisařů – Henny Virkkunen (technologická suverenity, bezpečnost a demokracie), Valdise Dombrovskise (hospodářství a produktivita), Maroše Šefčoviče (obchod a hospodářská bezpečnost), Andriuse Kubiliuse (obrana a vesmír) a Jozefa Síkely (mezinárodní partnerství). Za Svaz průmyslu vedli delegaci Jan Rafaj, Milena Jabůrková a Petr Jonák. Součástí programu byla i schůzka s prezidentem belgické podnikatelské federace FEB-VBO, se kterým Češi mimo jiné diskutovali postoj k návrhu Industrial Accelerator Act a problematice Made in EU.

ZENTIVA

European
producer of
high-quality,
affordable
medicines

Farmaceutický průmysl loni odvedl do veřejných rozpočtů přes 25 miliard korun

Česká ekonomika nestojí jen na automotive. Strategickým odvětvím je i farmaceutický průmysl. V roce 2025 přispěl do veřejných rozpočtů částkou 25,1 miliardy korun a jeho přímý a nepřímý příspěvek k produkci v české ekonomice dosáhl 152,8 miliardy korun. Přináší jednu z nejvyšších přidaných hodnot na zaměstnance ve zpracovatelském průmyslu, investuje do výzkumu, vývoje a rozšiřování výroby u nás. Bez systémového přístupu ale bude jeho rozvoj slábnout. Vyplývá to z analýzy společnosti Deloitte pro Svaz průmyslu a dopravy ČR.

Přečtěte si čerstvou Analýzu ekonomického přínosu farmaceutického průmyslu v ČR

Česká ekonomika se proměňuje. Vedle tradičních odvětví stále výrazněji roste farmaceutický sektor založený na znalostech, inovacích a vysoké přidané hodnotě. Farmaceutické společnosti přinášejí nové léčebné možnosti, zajišťují dostupnost léčby a díky výrobním závodům zajišťují větší soběstačnost v zásobování léčivy. Zároveň se připravuje Průmyslová a výzkumná strategie farmaceutického a biotechnologického sektoru v ČR.

Každá koruna generuje víc než dvojnásobek

Farmaceutický průmysl má významný makroekonomický dopad. Každá koruna vynaložená na produkci farmaceutických společností generuje dohromady s navazujícími odvětvími více než dvojnásobnou hodnotu, jež se do ekonomiky vrací prostřednictvím daní, odvodů i spotřebou zaměstnanců. Toto odvětví tak přispívá k příjmům státního rozpočtu přímo i nepřímo – jen loni vytvořilo příjmy vládního sektoru ve výši více než 25 miliard korun, z toho výběr daní činil 15,7 miliardy.

„Český průmysl rozhodně nestojí jen na jedné noze. Máme zde rychle rostoucí farmaceutický sektor, který má z pohledu budoucí konkurenceschopnosti mimořádný význam. Celková hrubá přidaná hodnota ve farmaceutickém průmyslu a návazných odvětvích v roce 2025 dosáhla 63,4 miliardy korun. Vedle přímých investic se přínos promítá i do daňových odvodů, příjmů veřejných rozpočtů. Zároveň jde o sektor s vysokým multiplikačním efektem. Každá koruna utracená v tomto odvětví vygeneruje 2,1násobek,“ říká **David Marek, hlavní ekonom společnosti Deloitte.**

Na farmaceutický průmysl je v ČR navázáno asi 39 300 pracovních míst, napřímo průmysl zaměstnává necelých 13 500 osob. Zaměstnanci farmaceutického průmyslu navíc vytvářejí nejvyšší přidanou hodnotu na pracovníka v průmyslu – přibližně 2 miliony korun ročně, a produktivita práce ve farmaceutickém průmyslu je o 64 % vyšší než v celé české ekonomice.

Český farmaceutický sektor představuje široký a dynamický ekosystém. Jeho největší část (78 %) tvoří výroba a distribuce léčivých přípravků. V Česku působí asi 150 výrobců a kontrolních laboratoří, většinová produkce je zaměřena na generická léčiva. Domácí výrobní farmaceutický průmysl vyrobí asi 180 milionů balení léčiv ročně, nejvíce tuhé lékové formy (tablety, tobolky) a vybrané léčivé látky (digoxin, cyklosporin, warfarin aj.).

Dalších 15 % připadá na podpůrné činnosti jako regulační agenda, IT a data management, digital health nebo specializované HR služby. Zbývajících 7 % tvoří věda a výzkum, kde má Česko silnou pozici zejména v oblasti klinických studií a patří mezi aktivní evropské země. Díky tomu umožňuje pacientům přístup k nejmodernější léčbě ještě před jejím uvedením na trh a posiluje odbornou úroveň českého zdravotnictví.

Data společnosti Deloitte ukazují, že farmaceutické společnosti u nás dlouhodobě investují také do modernizace výroby léčiv, nových technologií i rozvoje odborných kapacit. „Farmaceutický sektor ukazuje, že investice do výzkumu, inovací a lidí nejsou nákladem, ale dlouhodobou investicí s vysokou návratností pro celou ekonomiku. Je to skvělý příklad druhé ekonomické transformace z výrobní na ekonomiku s vysokou přidanou hodnotou,“ uvádí **Tomáš Kolář, člen představenstva Svazu průmyslu a dopravy ČR.**

Výroba a export léků

Domácí farmaceutická výroba pokrývá jen 20 % tuzemské spotřeby léčiv, to ukazuje na vysokou importní závislost Česka. Farmaceutický sektor ale zároveň patří mezi úspěšné exportéry. Vývoz farmaceutické produkce roste nepřetržitě od roku 1999 a v roce 2025 dosáhl hodnoty 115,2 miliardy korun, což představuje 1,9 % celkového vývozu zboží Česka. Nejvíce směřuje produkce do Německa (25 %), na Slovensko (13 %) a do Dánska (12 %). Více než 88 % exportu míří do zemí Evropské unie.

Tuzemské výrobní závody se zaměřují hlavně na generická léčiva, která tvoří 73 % všech léčiv na českém trhu, zatímco výrobců originálních přípravků a rozsáhlejších výzkumných kapacit je u nás nedostatek. „Farmaceutický průmysl je součástí globální hospodářské soutěže. O tom, kde se uskuteční nové investice, rozhoduje kvalita regulačního prostředí, průmyslová politika, dostupnost kvalifikovaných lidí či geopolitická situace,“ říká **Filip Vrubel, výkonný ředitel České asociace farmaceutických firem.** Zatímco USA a část Asie svoji pozici cíleně posilují, evropský podíl na prodeji nových léčiv klesá – činí jen 15,8 % a USA drží 67 %. „Dochází k odlivu výzkumu a vývoje a výroby mimo EU. Iniciativy na podporu farmaceutického průmyslu jsou tak v EU, potažmo v ČR, zcela nezbytné,“ doplňuje Vrubel.

Posilování domácí výroby a širší přítomnost farmaceutických firem není jen ekonomickou otázkou, ale i tématem zdravotní bezpečnosti. Krize ukázaly, jak zásadní je zajištění stabilních dodávek léčiv a větší léková soběstačnost. Data Deloitte potvrzují, že výpadky léčiv zasáhly 89 % nemocnic v EU, 96 % zemí hlásí nedostupnost léků a v roce 2024 se výpadek týkal zhruba každého pátého léčiva u nás.

Inovace, věda a výzkum

Inovativní farmaceutický průmysl se zaměřuje na vývoj nových originálních léčivých přípravků chráněných patentem. Přináší léčbu pro onemocnění, která dosud neumíme účinně léčit, a vyvíjí nové terapie s vyšší účinností i bezpečností. Tento segment je spojen s vysokými investicemi do výzkumu, vývoje a klinických studií. Vývoj nového léčivého přípravku patří k nejnáročnějším inovačním procesům vůbec. Výzkum jediné molekuly stojí 50 až 75 miliard korun, trvá v průměru 12 až 15 let a uspěje jen zlomek testovaných látek.

„Přínos inovativních farmaceutických společností dalece přesahuje oblast zdravotnictví. Moderní léčba prodlužuje a zkvalitňuje životy pacientů, umožňuje léčit dříve nevléčitelná onemocnění a současně může snižovat výdaje státu například na dlouhodobé hospitalizace, invaliditu nebo sociální dávky. Zároveň podporuje růst HDP, veřejné finance, vědu, vzdělávání i vznik vysoce kvalifikovaných pracovních míst,“ říká **David Kolář, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu,** která v ČR sdružuje 34 inovativních společností.

Česká republika je atraktivní destinací pro klinický výzkum ve střední Evropě. V roce 2025 se zde realizovalo 486 klinických hodnocení, což představuje nárůst o 23 % oproti roku 2021. Nejvýznamnější oblastí výzkumu je onkologie. Investice inovativních firem do klinických studií v roce 2025 přesáhly 3 miliardy korun a navíc vygenerovaly státu úsporu dalších nákladů alternativní léčby ve výši 2,2 miliardy korun.

Jaké druhy AI a v jakých oblastech už používáte ve své firmě? Naplňuje AI vaše původní očekávání?

Pavel Sobotka

Managing director,
Frentech Aerospace

O AI se hodně zajímáme, ale s jejím širším uplatněním jsme nabrali zpoždění, protože zároveň inovujeme mnoho dalších věcí.

Aktuálně se chystáme implementovat novou verzi ERP systému, vyměnit kybernetický systém řízení výrobního procesu a pořídit nový nástroj pro pokročilé plánování a rozvrhování výroby. Navíc se musíme věnovat pořízení nového hardwaru a softwaru v souvislosti s požadavky NIS2, což ze zákona musíme. Je toho opravdu moc a vše musí být hotové do konce roku 2027. Některé prvky AI se do toho, co popisují, už určitě promítnou, ale zatím to nelze víc specifikovat, protože se vše až překotně rychle vyvíjí. To, že jsme se doteď nemohli věnovat AI víc, věřím, že nakonec nebude vadit. Získáme alespoň trochu více času, než se věci „usadí“. Ani zde by se nevyplatilo spěchat.

Robert Růžička

Digitalization & Innovation Manager, Hofmann Personal

V našem případě je dnes nejviditelnějším využitím AI projekt DIGI trAIner; tedy digitální dvojník (avatar), který dokáže školit i prezentovat obsah za nás. Využíváme ho zejména pro školení zaměstnanců (v češtině nebo u cizinců v 50+ jazycích), onboarding, prezentace služeb nebo komunikaci na sociálních sítích. Velkou výhodou je, že jeden obsah dokážeme velmi rychle převést do více jazyků a používat ho opakovaně bez nutnosti znovu natáčet.

Umělá inteligence tak u nás výrazně pomáhá šetřit čas, sjednocovat kvalitu komunikace a zároveň otevírá nové možnosti, jak obsah doručovat – například formou krátkých videí nebo interaktivních prezentací. V praxi to znamená, že věci, které dříve zabraly hodiny příprav,

Markéta Lőrinczy

CEO Phonexia

Ve společnosti Phonexia pracujeme s umělou inteligencí od samého začátku. Jsme softwarová firma zaměřená na vývoj řečových technologií a AI je součástí našich technologií. V posledních letech intenzivně využíváme i nové open-source modely, které nám pomáhají zlepšovat kvalitu našich technologií, rozšiřovat jejich funkcionalitu a urychlovat vývoj.

Pokud jde o strukturu pracovních pozic, AI u nás pracovní místa nenahrazuje. Naši zaměstnanci ji využívají jako nástroj, který jim pomáhá být efektivnější, rychlejší, automatizovat rutinní činnosti a soustředit se na kreativnější část práce. Ve srovnání s obdobím před třemi lety nebo loni se změnila především míra využívání moderních nástrojů a jejich dostupnost, nikoli samotná struktura týmu. Nadále posilujeme zejména technické role – vývojáře a výzkumníky. AI tedy vnímáme jako prostředek ke zvýšení produktivity a kvality, nikoli jako náhradu lidské práce.

koordinace i samotné prezentace, dnes zvládneme výrazně efektivněji. Můžeme se tak soustředit na nové zajímavé výzvy.

Vedle toho AI využíváme i v běžné operativě – například při tvorbě textů, práci s daty nebo zjednodušování interních procesů. DIGI trAIner ale vnímáme jako zásadní posun, protože nejde jen o nástroj, ale o změnu způsobu, jak ve firmě přemýšlíme o vzdělávání, komunikaci a sdílení know-how.

Z pohledu očekávání mohu říct, že AI je v tomto směru nejen naplňuje, ale v některých oblastech i překonává – zejména v rychlosti a škálovatelnosti. Zároveň se ale potvrzuje, že klíčovou roli stále hrají lidé, jejich kreativita a schopnost AI správně využít.

Když legislativa pomáhá, ne brzdí: Zákon roku opět ukázal, co potřebuje český byznys

V době, kdy se na podnikatele ze všech stran valí nové a stále komplexnější nároky, potřebuje český byznys ze všeho nejvíc stabilitu a srozumitelná pravidla hry. Kvalitní legislativa by měla být především pevnou kotvou, a ne zdrojem dalších nejistot.

Jak si takové prostředí představit? Mělo by být především štíhlé, přehledné a zavádění nových norem by pro podnikatele mělo znamenat zjednodušení procesů spíše než další rozšiřování regulatorního rámce. Předvídatelné právní prostředí je totiž základním předpokladem pro to, aby se firmy mohly soustředit na svůj rozvoj a zachování konkurenceschopnosti namísto neustálého boje s narůstající byrokracií a nejasnostmi.

Jak ale takové prostředí nastavit? Můžeme požadovat po zákonodárcích větší odpovědnost při předkládání právních norem, jenže praxe ukazuje, že to samo o sobě mnohdy není dostačující. Pojďme se proto místo kritiky toho, co nefunguje, zaměřit na to, jak legislativní proces kultivovat. Sedět se založenýma rukama už totiž nestačí. Můžeme například inspirovat tvůrce legislativy, podporovat kulturu, v níž se dobré příklady stávají standardem, a tím přispět ke změně.

O to se letos již posedmnácté snaží projekt **Zákon roku**, který pořádá poradenská společnost Deloitte a její právní kancelář Deloitte Legal. Vrcholem každého ročníku je vyhlášení dvou anketních kategorií: **Nejlepší zákon pro byznys**, který oceňuje především ty předpisy, jež podnikatelům nejvíce usnadňují život, a **Legislativní počin roku**, jenž oceňuje příklady dobré praxe v rámci legislativních procesů. Hlasování a vyhlášení vítězů pak probíhá každý rok na jaře, podrobnosti o letošním ročníku jsou dostupné na stránkách zakonroku.cz.

Zákon roku ale není jen o vyhlášení těch nejlepších. Je především o snaze otevírat zásadní témata, která hýbou českou legislativou i světem byznysu. Nabízí prostor pro sdílení know-how a zkušeností mezi experty a vytváří příležitosti pro setkávání. Jde o projekt, jehož ambicí není jen kritizovat, ale naopak vyzdvihovat pozitivní příklady a otevírat diskusi o tom, jak udělat regulaci podnikání v Česku přívětivější.

Předchozí ročníky navíc ukázaly, že tato cesta funguje – například reakce na kritiku ohledně dohod o provedení práce vedla k praktičtějším úpravám, které lépe odpovídají realitě trhu práce.

I proto má projekt Zákon roku v českém prostředí velký význam. Buďme realisté. Nepotřebujeme ihned přicházet s revolučními řešeními, stačí, když se vrátíme k poctivému řemeslu přípravy zákonů, kde se důsledně vyhodnocují dopady nové legislativy, její provázanost s dalšími právními předpisy a kde má slovo i ten, koho se regulace přímo týká. Jen skrze stabilitu, dodržování lhůt a respekt k odbornému dialogu je možné zachovat důvěru v právní stát a udržet v Česku zdravé podnikatelské prostředí.

Svaz průmyslu a dopravy ČR je dlouholetým partnerem ankety Zákon roku.

Stabilní energie každý den

Jaderná elektrárna Temelín

Aby naše země byla silná a soběstačná,
aby naše krajina byla rok od roku čistší.
Proto rozvíjíme jaderné a obnovitelné zdroje
a zrychlujeme přechod k bezemisní energetice.
Proto jsme tu s vámi.

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

Skupina ČEZ, člen Svazu energetiky ČR

svaz energetiky
české republiky